

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata:

Amerikoje ir užsieniuose
metams \$4.00
pusiui metų \$2.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

Lithuanian Weekly

Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905

Address:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 33

SOUTH BOSTON, MASS., RUGPIČIO (AUGUST) 16, 1961

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro Numerio Kaina 10 Centų

56-tieji Metai

Berlyne Komunistai Pradeda Rodyti savo Ragus

Komunistai Uždarė Vakarinio Berlyno Susisiekimą Su Rytine Miesto Dalimi; Tūkstančiai Norinčių Bėgti į Vakarų Atkirsti; Minios Žmonių Protestuoja Prieš Tą Sauvalę; Susikirtimai Tarp Minių Ir Tankais Ginkluotų Komunistų Karių.

Berlyne jau prasidėjo atviras žmonių bruzdėjimas prieš komunistų diktatūrą. Žmonių bruzdėjimą išprovokavo patys komunistai. Jie nutarė akiai atskirti rytinę Berlyno miesto dalį nuo vakarinės dalies, palei sieną miesto jie pastatė savo kariuomenę, policiją ir tankų dalinius. Žmonių bėgimas iš rytinės Vokietijos buvo sulaukęs sekmdaenių ankstyvą rytą dar nepasvitus. Kai žmonės bandė keliauti po žeminiais traukiniais ir miesto geležinkelų, kuris eina per rytinę ir vakarinę miesto geležinkelį, kuris eina menė ir policija pastojų žmonėms kelią ir neleido naudotis tomis susisiekimo priemonėmis. Prie miesto "rubežiaus" tarp rytinės ir vakarinės miesto dalių komunistai sutraukė daug tankų, kurie padėjo žmones išsklaidyti. Kol kas Berlyno mieste tikėtai vokiečių komunistų kariuomenė, tankai ir kariuomenė atitvėrė rytinę Berlyno miesto dalį nuo vakarinės dalies, bet visose Berlyno priemiesčiuose yra sutraukti rusų tankai, kurie yra pasiruošę eiti vokiečiams komunistams į pagalbą, jei būtų toks reikalas.

Vokiečių komunistai į Berlyną sutraukė daug savo kariuomenės ir policijos, iš to daroma išvada, kad kitus miestus rytinė Vokietijos saugo rusų kariuomenė.

Toks Berlyno miesto suskaldymas į dvi dalis ir aklas miesto dalių atskyrimas yra nelegališkas. Kai 1949 metais, po rusų prarastos miesto blokados, buvo susitarta blokadą baigti ir atidaryti susisiekimą tarp Berlyno ir Vakarinės Vokietijos, buvo numatyta, kad nei rytai, nei vakarai susisiekimo miesto ribose netrukdytų. Dabar, nežiūrint to aiškaus susitarimo, komunistai vieną miesto dalį atitvėrė nuo antros dalies ir neleidžia gyventojams susisiekti.

Prieš šitokį susitarimo laužymą Amerika, Anglija ir Prancūzija susitarė siųsti rusų komunistams Berlyne griežtą protestą, bet ar vokiečių komunistai dėl to sušvelnins savo policijos ir kariuomenės vykdomą sienos atitvėrimą, galima abejojti. Aišku yra, kad vokiečių komunistai miestą griežtai perkirto tikrai gavę pritarimą, ar dargi rusams įsakius.

Amerikoje spėjama, kad Chruščiovas tuo būdu jau pradeda Berlyno krizę kai-

tinti. Masinis žmonių bėgimas iš komunistų valdomos Vokietijos buvo dieglys komunistų sone. Jis rodė, kad komunistai nepajėgė taip tvarkytis, kad žmonės būtų patenkinti ir nebėgtų kitur ieškoti ramesnio, sotesnio ir padoresnio gyvenimo. Atitvėrimas rytinio Berlyno nuo Vakarų yra komunistų prisipažinimas, kad jie nesugeba rytinės Vokietijos žmoniskai tvarkyti. Be lazdos jie nepajėgia net užlaikyti žmones, kad jie nuo jų nebėgtų, kaip nuo didelės blogybės.

Nežiūrint komunistų didelių pastangų, per pirmąją sienos aklo uždarymo parą 800 vokiečių vis dar atbėgo į vakarinį Berlyną. Mat, siena per miestą ne taip lengva visiškai akiai uždaryti ir žmonės vis dar suranda spragus prasiveržti pro komunistų tankus ir policiją. Ilgainiui komunistai tur būt užkamšys visas skylutes, kad niekas nebegalėtų nuo jų pabėgti.

Komunistų policija ir kariuomenė kol kas prieš žmonių minias ginklų dar nevariojo, bet jas išvaikė asarinių dujomis ir dūminėmis granatomis.

Mau-Mau Judėjimo Atgarsiai Afrikoje

Anglų Kenya kolonijoje iš kalėjimo išleistas negrų vadas Kenya, kurs 1953 metais buvo nuteistas kalėti už tikrą ar tik tariamą vadovavimą "Mau-Mau" judėjimui.

Mau-Mau organizacija buvo pasimojusi išvaryti baltuosius Afrikos gyventojus lauk iš Afrikos, arba juos iškersti. Nemažai baltųjų ir dar daugiau juodųjų, bendradarbiaujančių su baltaisiais žuvo nuo Mau-Mau iešmų.

Šį pirmadienį, kai Kenya išėjo iš kalėjimo, tūkstančiai negrų jį pasitiko su šokiais, dainomis ir panašiais džiaugsmo išreiškimais.

ITALIJA SU VAKARAIŠ

Italijos vyriausybės vadas ka tik lankėsi Sovietų Sąjungoje ir Chruščiovas jį labai vaišingai pasitiko.

Bet dabar, kad Berlyno krizė pradeda tvinkti, Italija užtikrina savo sąjungininkus, kad jos politika nėra pasikeitusi ir nesikeis. Italijos vieta yra su Vakarais, kaip tai numatyta sutartyse.

BANDITŲ PAGROBTO LĖK TUVO ĮGULA GRĮŽTA

Duotį šėių milijonų dolerių keleivinį lėktuvą buvo pagrobė du banditai ir vertė lėktuvą skristi į Kubą. Bet lėktuvas neturėjo kuro į Kubą skristi, todėl banditai sutiko, kad lėktuvas nusileistų El Paso aerodrome kuro pasiimti, bet ten banditai buvo nuginčioti ir gaus patupėti cypėj, o į gulą, kaip matome paveikslė, grįžta į Los Angeles, iš kur lėktuvas ir buvo pakilęs kelionės pradžioje.

Jungtinių Tautų Seimas Susirinks

Tunisai sutelkė 50 valstybių, kurios pasisakė už sušaukimą nepaprastos Jungtinių Tautų asamblėjos (seimo) sesijos. Sesija prasidės kitos savaitės pradžioje. Darbų tvarkoje yra Tuniso skundas prieš Prancūziją dėl Bizertos karo bazės.

Tuniso prezidentas Burgiba išpėjo savo tautiečius, kad Jungtinių Tautų seimo tarimai negali būti įgyvendinami, jei nutarimo paliešioji valstybė nenori su nutarimu skaitytis. Taip buvo su JT seimo tarimais Palestinos ginčuose, taip buvo ir Kašmire, ginče, panašiai jie pasirodė bejėgiai ir Vengrijos klausime. Todėl, jei prancūzai nenorės skaitytis su JT seimo tarimais, niekas nesiims jų priversti. Bet arabai tikisi laimėti pripažindos ir "antikolonializmo" srityje.

KUWAIT GAUS GREIT ARABŲ APSAUGĄ

Aliejumi turtinga arabų Kuwait kunigaikštija greitai laiku susilauks apsaugos iš arabų kaimynų, ypač iš Egipto diktatoriaus Nasserio. Taip sutarė Arabų Lygos nariai. Anglai mano, kad jeigu arabai patys sutinka saugoti Kuwait nepriklusomybės, tai pavojus gal nebus didelis, nes visi kaimynai nenori, kad kuris vienas jų Kuwait prarytų su visuo jo aliejumi.

Arabų kraštuose ryškus yra ir kitas susitaikymas. Egipto Nasseris susitaiko su Tuniso Burgiba, bent švietui jie persistato, kaip geri bičiuliai ir arabiško nacionalizmo čempionai.

Apie Irako ir Egipto diktatorių susitaikymą dar nieko nesigirdi.

Pagalba Lotynų Kraštams Pažadėta

Punta del Este konferencija Urugvajuje visą pereiną savaitę svarstė numatomą pagalbą iš Amerikos ir buvo sutarta, kad JAV jau visai greitai laiku dalį pagalbos duos labiausiai reikalingiems kraštams.

Amerikos prezidentas savo laisše konferencijos dalyviams sakė, kad pirmasis metais Lotynų Amerikos kraštai gali tikėtis apie vienerą milijoną dolerių paramos iš JAV, o vėliau ta pagalba bus tęsiama, kol eilė reikalingų ir svarbių projektų bus įgyvendinti.

Konferencijoje dalyvavo ir Kubos atstovas, bet ar jis nori gauti "savo dalį" iš JAV išdo gėrybių, ar tikrai naudojosi proga pakritikuoti Amerikos teikiama pagalbą Pietų ir Centralinės Amerikos kraštams, dar nėra visiškai aišku. Brazilijos delegatas jau pakvietė į Kubą į gėrybių skirstymo puotą, bet kadangi Brazilija pati vis dar ubagauja pinigų, tai jos kvietimas vargu bus priimamas tiems, kurie pinigų moka.

Pradžiai ir nepaprastai pagalbai Washingtono vyriausybė pažadėjo skirti 150 milijonų dolerių. Pagalbos platesnis užsimojimas pasireiškė kitais metais.

LYSENKO GRĮŽO

Stalino laikais pagarsėjęs rusų mokslininkas Lysenko, po Stalino galo buvo patekęs nemalonėn, bet dabar jis ir vėl išplaukia į paviršių ir užima atsakingą vietą rusų mokslininkų tarpe.

Lysenko kadaise labai nustebo mokslininkus, kai išsitraukęs iš kišenės Stalino laiška, jis perskaitė mokslininkams, kad jo pažiūrai į paveldėjimą pritaria ir kompartijos c. k.

Pietų Amerikos Kraštai Sutaria Vykdyti Reformas

Amerikos Respublikų Konferencija Urugvajuje Baigia Aptarti Reikalingas Reformas; Priims Punta del Este Deklaraciją; Jungtinės Amerikos Valstybės Investuos Apie 20 Bilijonų Dolerių Kaimynų Gerbūviui ir Kultūrai Kelti.

Sovietų Mikojanas Lankosi Japonijoje

Sovietų vyriausybės narys ir komunistų partijos vadovas atvyko į Japoniją tarti Sovietų Sąjungą ir Japoniją liečiančiais bendrais klausimais. Sovietai karts nuo karto bando pavilioti japonus prekybos pelnų pažadais, bet kol kas prie jokio susitarimo dar nebuvo prieita. Mikojanas dabar daro naują bandymą.

Šį pirmadienį japonai pranešė, kad Mikojanas jau aptaręs su japonais reikalą dėl užmezgimo tiesiogino oro susisiekimo tarp Japonijos ir Sovietijos.

Daugybė policijos saugo Mikojaną nuo visokių galių nemalonių. Viena japonų organizacija grasino pasitikti taip pat, kaip kai kurie japonai rengėsi pasitikti gen. Eisenhowerį, kada jis kaip Amerikos prezidentas rengėsi aplankyti Japoniją.

'Laisvės Keleiviai' Aukštesniam Teismui

Šiomis dienomis virš 180 "laisvės keliauninkų" nuistų Mississippi valstijoje už važinėjimą autobusais bendrai su negrais, turės progos išgirsti tos valstijos aukštesnio teismo nuomonę apie jų keliavimo teisėtumą.

Daug "laisvės keliauninkų" jau yra išėję į laisvę padėję užstatą, jie visi turi asmeniškai stoti prieš aukštesnį teismą, nės kitaip tučės nuostolių.

JEI PREZIDENTAS SUNKIAI SUSIRGTŲ

Prezidentas J. F. Kennedy praėita savaitę pranešė spaudos atstovams, kad jis yra sudaręs susitarimą su viceprezidentu L. B. Johnsonu, pagal kurį ja msunkiai susirgus jo pareigas perimtų viceprezidentas ir eitu jais, kaip "eirantis prezidento pareigas" vadas.

Prezidentas Kennedy sakė, kad jo susitarimas su L. B. Johnsonu yra toks pat, kaip Eisenhowerio buvo su Nixonu.

Konstitucija niko aiskaus nesako apie prezidento galimą ligą ir kas ir kaip ji turėtų pavaduoti. Gal kada kongresas išleis tuo reikalu įstatymą, ar bus konstitucija pakeista, bet kol tas bus...

Devyniolikos Amerikos respublikų konferencija Urugvajuje, Punta del Este kurorte jau artinasi prie galo. Šią savaitę konferencija priima savo deklaraciją, kurioje išdėstys būtinas praveisti reformas savuose kraštuose, kad žmonių kultūrinis ir ekonominis lygis būtų pakeltas. Washingtono valdžia į Pietų Amerikos kraštų ūkišką ir kultūrinį kilimą keta investuoti įvairiais pavidalais bėgy desėto metų apie 20 bilijonų dolerių. Jei patys Pietų Amerikos kraštai taip pat dės pastangas ir praves pas save būtinas ekonominės ir socialines reformas, tų kraštų gyvenimas gali žymiai pasikeisti ir pakilti.

Amerikos senatas jau priitarė skyrimui pagalbos užsieniams eilei metų, kad ta pagalba galėtų būti planinga ir nenutrūktų pradėjus didesnius pasimojimus vykinti. Dabar tą reikalą aptaria atstovų rūmai ir jei ten reikalas neužklius, parama Lotynų kaimynams bus planuojama, kaip savo laiku buvo planuojama vadinama Marshallo plano pagalba karo sugriautai Europai atstatyti. Marshallo planas labai daug prisidėjo prie Europos ūkio atstatymo ir tuo pačiu prie komunistų šmėklos pašalinimo tame kontinente, išskyrus tuos kraštus, kurie tiesiog pateko į Sovietijos karo pajėgų jungą.

Arabų Socializmas Maskvai Nepatinka

Arabų Jungtinė respublika nacionalizavo visa eik jmonių ir ištisų pramonės šakų. Diktatoriaus Nasserio spauda šitą ūkio suvalstybinimą vadina "arabisku socializmu". Sovietų spauda iš to pasijuokė ir net išsityčiojo, dėl ko Nasserio valdomasp auda pradėjo tyčio-tis iš rusiško komunistų, kuris maitina žmones pažadais.

Kuris socializmas—arabų ar rusiškų bolševikų yra geresnis, ginčytis gal nėra pagrindo, juo labiau, kad apie tai galima pasakyti, kad jie abu yra "geresni."

Dominikonų respublikoje po diktatoriaus galo, opozicija pradeda atsigausti ir vis griežčiau pradeda reikalauti pagrindinių reformų diktatūros pristovėtojų respublikoje.

Maskvos pastatytas komunistų valdomai Vokietijos daliai vadeiva Walter Ulbricht, sako, skatina Chruščiovą greičiau "išspręsti" Berlyno klausimą. Jis norėtų jau dabar aklinai atskirti vakarų valdomą Berlyno dalį, kad pabėgėliai negalėtų jį pabėgti.

Didžioji bomba ir didžioji burna

Prieš derybas dėl Berlyno eina "nervų karas," bent taip spauda vadina tą laikotarpį, kada reikalavimai ar užsipašymai yra jau žinomi, bet dar nesėdama prie stalo apie keliamus reikalavimus ir kontreikalavimus pasikalbėti. Nervų karas turėtų veikti į nervus ir įvaryti kažin kam kinkų drebėjimo, kad pradėjus kalbėtis lengviau būtų išgauti daugiau nuolaidų. Ar kam kinkos jau dreba, negalėtume pasakyti, tik baidymo tikrai netrūksta. Daugiausiai baido tas, kas turi didžiausią gerkle ir tuo žvilgsniu Nikitos Sergejevičiaus niekas negali pralenkti. Pereitą savaitę jis tris kartus kalbėjo apie Berlyno reikalą ir dasikalbėjo iki milijoninės bombos, kuri turėsianti 100 megatonų galingumą (100 milijonų tonų TNT sprogstamos medžiagos). Kam tokia bomba reikalinga, jei ir mažesnės, 10 ar 20 megatonų bombos gali išdužyti bet kokį miestą? Nikita tiesiog nepaaiškina, kodėl jis užsigėdė tokios galingos bombos, kurią, beje, gali ir Vakarai pasigaminti, bet jis davė suprasti "buržuams," jog bolševizmo prestižas ir proletariškas honoras reikalauja, kad tokia bomba būtų sovietų ginklų arsenale. Didelė gerkle, didelė ir bomba, sako žmonės Vakaruose ir eina maudytis, gindamies nuo vasaros karščių vėsiu Atlanto ar Pacifiko vandeniu.

O kaip su nervais? Ar "buržuai" laksto gatvėmis nusitvėrę už galvos? Kol kas tokio vaizdo neteko matyti ir jo nematysime. Jei "talkingo sugyvenimo" papliauska savo būsimąją bombą dar labiau padidins ir vietoje šimto megatonų pasigamins tūkstantis megatonų bombą, reikalas nepasikeis. Atominiai ginklai abejose pusėse dabar yra tokie galingi, kad truputis daugiau ar mažiau megatonų nebedaro jokio skirtumo ir nieko nebebaudo. Valstybės vyras, kuris savo atominiais ir branduoliniu ginklais mato reikalo po tris kartus per savaitę barskinti, turi būti pats silpnų kinkų, arba turi jaustis nevisai tikras dėl savo reikalavimų laimėjimo prie derybų stalo.

Tuo tarpu Chruščiovo prie Berlyno paperėta krizė pradeda jaudinti rytinės Vokietijos vokiečius. Jų tūkstančiai ryžosi bėgti iš rytinės ir vakarinę Vokietiją. Bėgimo kelias eina per Berlyno miestą. Juo daugiau rusai komunistai ir jų vokiški klapčiukai sūkauja apie Berlyno "išlaisvinimą," tuo daugiau vokiečių iš komunistų valdomos Vokietijos bėga ir vakarinę Vokietiją. Pagaliau vokiečių komunistų ir rusų nervai nebeišlaikė ir jie nutarė bėgimo kelią per Berlyną uždaryti. Nutarė ir apstatė bėgimo kelius savo kariiviais ir policija. Į rytinę Berlyno miesto dalį vokiečiams jau draudžiama važiuoti, o kad žmonės suprastų, kad reikalas yra rimtas, Berlyno rytinėje dalyje pasirodė gatvėse tankai ir kariuomenės daliniai. Minios žmonių tankus ir kariškus dalinius pasitiko baubimais. Prie kruvinų susirėmimų dar niekur nepriėjo, bet gali priėti ir kas atsitiktų, jei vokiečiai iš vakarinio Berlyno įsikūti į rytinės Vokietijos tankų siautėjimą prieš beginklius žmones? Vokiečiai rytinė Vokietijoje "balsuoja" ir kojomis ir baubimais prieš rusų jiems pirmą nekenciamą komunistų diktatūrą. Ar tas "balsavimas" nėra apsisprendimas, kurį Chruščiovas taip labai perša Afrikos ir Azijos žmonėms?

Prie Berlyno gali kilti visokių nesusipratimų ir net kautynių ne todėl, kad Vakarai ar plačiaburnis Chruščiovas to nori, bet rytinės Vokietijos vokiečiai gali pradėti šauktis pagalbos iš saviškių vakarinę Vokietiją ir iš to gali kilti susirėmimų, kurių niekas nenorėjo, niekas nenumatė, bet kurių pasekmės gali būti itin pavojingos. Pasaulis jau dabar mato ir žino, kad komunistinis režimas rytinė Vokietijoje yra žmonių nekenciamas, kaip jis yra nekenciamas Vengrijoje, Lenkijoje, Lietuvoje ir kitose komunistų smurtu valdomose kraštuose. Jei kas dėl to abejojo, Berlynas gali ir didžiausią Tamošių įtikinti.

IS TOLIMŲJŲ HAWAJŲ

A. JENKINS

Pirmas ratas išvartytas

Neperseniai keleiviečius aplankė mūsų geras bičiulis cliffsaidietis Kazimieras Bukaveckas. Vienminčiai nedidžiūnai susitikę besisvečiuodami ir viso svieto bėdas berokuodami priėjo švada, kad labai daug gerų draugų atsiskė nuo senojo svieto, veni išmirę, kiti beliko gyvi nabašninkai ir jau tik be laukia, kad juos geroji žemelė priglaus. O senis Jenkins, gal, kur nors Pacifike nusukdo, kad jau istisi metai, kai apie jį nieko nesigirdi? Nutarė viešai ieškoti.

Iš redaktoriaus drg. Sondas gavau "paviestką," priverstas atsiliepti ir pasiaiškinti: Nuo senojo svieto ne-

atsisakiau, nepaklydau, neiggi Pacifike paskendau. Laikas greit bėga, darbo galybės, o laiko visai mažai beliko. Pirmą vagą jau sekmingai išvartyta. Tai ir viskas.

Dar galiu pridurti. Kaip žinoma, prieš metus laiko buvau pašauktas pre senų pareigų organizuoti vietos darbininkus, apsiėmiau ir pasinėriau darbe Honolulu didmiestyje. Vietos siuvimo pramonėje dirba apie tris tūkstančius darbininkų, jie neorganizuoti. Trys skirtingos unijos—laivakrovių komunistų įtakoje Harry Bridges vadovybėje, išvežiotųjų James Hoffa vadovybėje ir moteriškų rūbų siuvimo unija (ILGW) Dubinskio vado-

PAS JUGOSLAVIJOS DIKTATORIŲ

JAV valstybės sekretorius Chester Bowles (dešinėje), aplankęs kai kurias Afrikos valstybes, buvo užuokęs ir su Jugoslavijos diktatoriumi Josipu Tito pasikalbėti. (Tito kairėje).

vybėje per kelerius metus bandė dirbininkus organizuoti, bet nė menkiausių pasekmių neturėjo.

Pastaroji ILG unija visai rimtai bandė organizuoti, jų atvykęs sešios kartos organizatoriai Plotkin, kuris savo rekorde, kaip ir šių žodžių autorius, turi apskaičiuotą patyrimo, be didžiausių paspartų, perpusantų metų dar išleido virš \$65,000, o pasėkų jokių, todėl su didžiausiu nusivylimu apledo Hawajus ir išvyko atgal.

Skalbiklose dirba apie 4 tūkstančius darbininkų ir čia buvo bandyta organizuoti, kur belikę tik žymūs pėdsakai streikų ir demoralizacijos, gi įsteigti organizaciją niekam nepavyko. Pernai birželio mėnesį atvykęs radau skalbyklos darbininkus jau besiorganizuojančius elektros darbininkų unijos vadovybėje iš vienos pusės ir išvežiotųjų unijos iš antros. Bet tos unijos daugiau varžėsi dėl vadovybės ir narių duoklių, negu šaukė darbininkus kovon prieš išnaudotojų dėl geresnių darbo ir gyvenimo sąlygų.

Man stojus darban ir pradėjus verbuoti darbininkus į Amalgameitų uniją, elektros darbininkų unija pasitraukė iš varžytynių ir vien tik man padėjo, gi išvežiotųjų unija laikėsi ligi galui ir labai skaudžiai nudegė nagus.

Kova tarp dviejų unijų iš vienos pusės ir abi prieš darbdavių susivienijimą iš antros susiklostė prie stambiausios skalbyklos Pacific Laundry, kuri samdo virš trijų šimtų darbininkų ir per metus daro virš dviejų milijonų dolerių apyvartos. Išleista ir išdalinta tūkstančiai propagandos lapelių, po šešių mėnesių varžytynių ir tarpunijinės kovos pabaigoje gruodžio (23 d.), prieš pat Kalėdas, įvyko balsavimas valdžios pareigūnų (NLRB) priežiūroje. Balsavimo pasėkmės: Amalgameitų unija gavo 194, išvežiotųjų unija 8, prieš abi unijas 38. Amalgameitų unija gavo absoliučią didžiumą ir tuo prasidėjo derybos dėl kolektyvinės sutarties.

Streikas

Derybos dėl kolektyvinės sutarties tęsėsi virš 6 mėnesių. Darbininkai reikalavo pripažinti uniją, pakelti algas ir pagerinti darbo sąlygas. Darbdavys sutiko algas pakelti 5 centus per valandą, truputį pagerinti darbo sąlygas, bet griežtai atsisakė pripažinti uniją.

Derybų laikotarpiu, kone kiekvieną mėnesį vyko darbininkų susirinkimai, jiems buvo išsamai pranešama apie derybų eigą ir nuolat darbininkai buvo ruošiami kovai. Pagaliau priėjo prie to, kad nereikėjo darbininkų šaukti kovon, streikas pats savaime prasidėjo birželio 27 d., darbininkai susirinko, bet vietoj stoti darban, susirinko į piketo linijas, iškėlė šūkius ir prasidėjo kova už geresnį duonos kąsnį.

Pirmoji streiko diena visiems atrodė lyg šventadienis, kai kurie darbininkai ėjo į darbavietę, bandė dirbti, bet jiems nesisekė, gi laukė taip gražu, gitaromis piketininkai taip gražiai groja, merginos šoka hawajietiškus šokių, dainuoja liaudies dainas, pietų metu visu nuėjo unijos svetainėn mityngų ir gavo skanius pietus. Čia buvo pranešta, kad kiekvieną dieną gaus du syk pavalgyti, gi valgius patys pasigamins vietoje, nes virtuvė moderniškesnė ir jėngta, tam tikslui išrinkta komisija iš 9 moterų, kurios įpareiguotos pirkti ko tik reikia ir gaminti valgius—jos laisvos nuo piketo pareigų. O valgyti gaus tik tie, kurie eis savo pareigas piketo linijose.

Antroji streiko diena. Masinė piketo linija vaikšto aplink darbavietę, nei vienas darbininkas nėjo darban, streikas pilniausiam įsisiūbavime. Darbo užveždos (formanai ir forleidės), iš viso 18, paleido masinas ir pradėjo neva dirbti, pietininkai iš jų tik juokus kregčia. Aštuoniolika policininkų ir du seržantai tvarko daboja, daugiausia privatinės nuosavybės neliečiamybę saugo. Iš 40 sunkvežimių (trokų), kuriais skalbinius išvežioja, tik du išvažiuo per piketo linijas į miestą, visi kiti išrykiuoti stovi aikštėje, nejudė nei iš vietos, vairuotojai piketo linijoj vaikšto.

Vyršiausias kompanijos galva ponas Killam, dažnai važiuoja su savo limuzinu į gatvę ir netrukus atgal į kiemą, kiršina piketininkus, turi tikslą ką nors užgauti ir lyg ieško priekabių, kad kas jį pultų, o tada eity teisman prašyti įsakymo (injunction), kad streikas būtų nutrauktas. Mums jo tikslai žinomi ir įsakymo piketininkams jo neliesti.

Kompanijos galva prezidentas Robert Killam matyti taip įpykęs, kad net pajudėd, jo planai nevyksta, niekas jam plytgalui neme-

ta ir net vėjelis apsisotjo alsašes, nei menkiausio popiergalio link jo nepučia. Betgi atmosfera kaista, lyg neužiom laukiama įvykstant kaž ko nepaprasto ir štai, neilgai trukus, pusėje šeštos val. vakaro, oras suvirpėjo, pasigirdo skardus moterų klyksmas, pakvaišęs darbdavys paleido savo mašiną tiesiai į piketininkus ir vietoje nukirto vyriausį streiko eilinį vadą John Kyslowski, gimusį ir augusį Peabody, Mass. Jo tėvelis ir dabar ten gyvena.

Piketininkai apsupo savo darbdavį lyg girioj pagautą piktą žvėrį iš visų pusių ir, jei nebūtų čia buvę policijos, jis būtų buvęs sudraskytas ir šmočiukas. Policija ūmai prasiveržė pro piketo liniją, apsupo darbdavį rankų grandine ir nuvedė į dirbtuvę, automobilį nustūmė šaligatviu. Akimirksnį susirinko minia žmonių, atvyko daugiau policijos su ambulatorijos vežimu, atsirado ir laikraščių reporterai su foto ir televizijos aparatais.

(Bus daugiau)

46,000,000 Žmonių Priauga Kasmel

Jungtinių Tautų organizacija ką tik paskelbė, kad per metus mūsų žemėje gyventojų padaugėja 46 milijonai galvų. Tas skaičius gali būti net didesnis, nes iš kai kurių kraštų gauti skaičiai atrodo per žemi.

Pasaulio gyventojų toks greitas augimas aiškinamas tuo, kad dabar medicinos mokslas, dargi atsilikusiuose kraštuose, labai smulkinu ką tik gimusių kūdikių mirtingumą, o gimimų skaičius kur buvo aukštas, ten ir tebėra aukštas. Dėl to žmonių skaičius ir auga kaip ant mielių. Deja prasimatimo šaltiniai taip greitai neauga, o todėl lenktynės tarp skurdo ir žmonių prieaugiaus atrodo niekada nebus baigtos.

Argentinios Maistas Greitai Išsidviesė

Argentinoje pereitą šeštadienį kelios dešimtys karo aviacijos karininkų bandė nuversti vyriausybę, bet niekas iš to neišėjo. Maistininkai buvo užėmę vieną radijo stotį ir turėjo progos pasikilioti prieš Frandizi vyriausybę, bet jokio rimtesnio pasipriešinimo vyriausybei nepadarė ir visi pasidavė policijai.

Neišdegęs "pučas" tikrai dar kartą parodė, kad Pietų Amerikos kraštuose yra nemažai karių, kurie tik apie tai ir tesvajoja, kaip pašalinti teisėtą šalies vyriausybę ir patiems atsistoti jos vietoje kraštą valdyti.

Pavogė 8 Brangius Cezanne Paveikslus

Prancūzijoje vagys vėl pasizymėjo, jie pavogė iš vienos meno parodos aštuonis brangius dailininko Cezanne paveikslus. Paveikslai buvo pavogti iš parodos Aix-en-Provence mieste. Pavogtieji veikalai vertinami apie 2 milijonų dolerių ir svarbiausia, kad paveikslai buvo paskolinti iš įvairių muziejų Prancūzijoje, Amerikoje ir kituose kraštuose, todėl teks atsiskaityti su paveikslų skolintojais.

Kas savaitę

Uždirbo 500 milijonų!

Kubos revoliucinė valdžia daug ko pasimokė iš Rusijos komunistų ir vieną tą pamoką ji pritaikė Kutoje užpereitą savaitę.

Kuba per dvi dienas įsakė piliečiams iškeisti savo pinigus į naujus. Visi turėjo pinigus pakeisti per dvi dienas. Kas to nepadarė, tas neteko viso savo piniginių turto, kokį jis turėjo. Visi pasitraukę į užsienį žmonės ir įsivežę su savim kiek Kubos pinigų, prarado visą savo turtą. Taip pat neteko pinigų ir tie žmonės, kurie negalėjo ar nedrįso rodytis bankuose, kur pinigai buvo keičiami. Žodžiu, daug žmonių paliko apvalytomis kišenėmis, o Castro valdžia vienu užsimojimu "uždirbo" nuo 450 milijonų iki 500 milijonų pežų. Uždirbo labai lengvai—iškratė žmonių kišenes ir štai grynas pelnas.

Toks kišenių valymas, po visokių kitokių nusavinimų ir konfiskacijų, dar kartą sujaukė Kubos ekonominį gyvenimą, bet "infliacinis" spaudimas palengvėjo...

Tie, kurie žmonių kišenes kratė, gali būti patenkinti, bet nėra abejonės, kad labai didelis skaičius žmonių tokius pinigų mainus vertina kaip paprastą vagystę.

Lėktuvų grobstymas

Užėjo mada lėktuvus grobstyti lekiant. Lėktuvų aptarnautojai, nuo piloto iki keleiviams patarnaujančių merginų, yra neginkluoti, todėl užtenka pakisti revolverį lėktuvo vairuotojui ir pasakyti jam, kur nori lėktuvą skristi...

Toks oro banditizmas pasidarė savotiška mada. Ir kriminalistų pasaulyje mada ir pavyzdys yra užkrečiami dalykai, o ypač dar todėl, kad šalia JAV, tik 90 mylių nuo kontinento, yra Castro karalija, kur pavogtą lėktuvą galima nugalbinti ir tikėtis kokio nors užmokėtimo.

Bet mados ateina ir praeina. Greit praeis mada lėktuvus lekiant grobstyti. Nuo tos mados atpratinęs ginkluoti sargybiniai, kurie kai kuriuose lėktuvuose jau ir laukioja, atpratinis ir tas, kad Kubos valdovai negali ilgai žaisti ugnimi, nes gali jų pačių barzdos užsidegti.

Castro tą gerai supranta ir vargu ar benorės priimti daugiau ore pavogtų lėktuvų, o lengvo pelno oro piratai jau ir dabar galėjo įsitikinti, kad pelno iš to biznio nėra.

A-ginklų bandymai

Jau treji metai Zenevoje kalbama apie sutartį dėl atominų ginklų bandymų uždraudimą. Po trijų metų kalbų pagaliau ką nors reikia arba sutarti, arba nustoti derėtis, nes vskas jau pasakyta ir nieko naujo niekas nebeapsakys.

Prezidentas Kennedy pereitą savaitę sakė, kad jis dar kartą nutaręs rusų paklausti, ar jie nori sutarties dėl atominų ginklų bandymų uždraudimo ir jeigu nori, tai ar sutinka su tikra kontrole. Iš rusų atsakymo prezidentas žada padaryti išvadą.

Rusai iki įkyrumo kalba

apie atominų ginklų visiška net panaikinimą, bet kalbos kalbomis pas juos ir palieka. Kai tik pradėdama kalbėti apie kontrolę, rusai tuoj iškiša savo "veto" ir "troikos," atsispašant, principą ir viskas eina niekais.

Prezidentas Kennedy derybas su rusais paveldėjo iš buvusios vyriausybės ir per pusę metų įsitikino, kad rusai tik akis muilina, o ne rimtas derybas veda. Todėl jis ir paskelbė, kad tu sorkių jau bus gana.

Bizertos ginčas

Kitos savaitės pradžioje pradės posėdžiauti Jungtinių Tautų seimas. Jis susirinks nepaprastos sesijos ir svarstys Bizertos klausimą.

To klausimo JT nepaprastasis seimas neįsprendė, bet daug kam bus proga parėkauti apie "kolonializmą" ir pasimėtyti pigiais kaltinimais.

Bizertos klausimas yra Tuniso prezidento-diktatoriaus Burgibos pasikarsčiamo vaisius. Jis ultimatumu pareikalavo, kad prancūzai tuoj pradėtų derybas dėl tos bazės patuštino, o kai prancūzai nesutiko tokiose sąlygose derėtis, Burgiba įsivėlė į kautynes su Bizertos įgula ir, reikia pasakyti, gavo skaudžiai į kailį. Iš to ir kilo visas "klausimas."

Prancūzai Bizertoje yra pagal 1957 metų sutartį su Tunisu. Jie nenori iš Bizertos trauktis vejami ir sutikti derėtis be triukšmo ir be reikavimų. O Tuniso vadui svarbu yra pasirodyti, kad jis gali prancūzus išvaryti iš Bizertos. Taigi, ir matysime, gali ar negali. Visas betgi reikalas atrodo tokios menkos reikšmės, kad galima tik stebėtis, jog 50 valstybių reikalavo nepaprastos seimo sesijos.

Berlyno nuotauka

Iš Berlyno spaudos žmonių praneša nemažai įdomių aprašymų vokiečių nuotaukų uždarius sieną mieste ir vakarinę miesto dalį.

Žmonių nuotaukos yra siaip taip valdomos, įsiutimas ir kartu bejėgiškumas ką nors daryti. Gyventojai ginklų neturi ir priešintis prieš tankus ir kariuomenę negali, bet jų pasipiktinimas dėl kelio į vakarus uždarymo yra labai didelis ir gali virsti riaušėmis ar begėjiu pasipriešinimu tankams ir policijos kulkosvaidžiams.

Žinoma, tokios nuotaukos gal yra tik pirmos dienos reakcija, vėliau gal žmonės apsispręs, kaip apsiprato kiti Europos Rytų tautų žmonės, kurie jokių galimybių pabėgti nuo bolševizmo iš viso neturi.

Dar per anksti spėlioti, ar rytinės Vokietijos žmonių neapykanta prasivėrė kaip 1953 metais streikais, demonstracijomis ir panašiais žygiais. Tą parodys tik ateitis. Bet nėra abejonės, kad rytinės Vokietijos komunistų režimas pasidarė dar mažiau populiarus ir pats sau išdavė pralaimėjimo liudijimą.

Dar laukiama, ką pasakys Vakarų valstybės ir ką darys Adenaueris dėl Berlyno užkorkavimo.

J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRASO.

KAS NAUJO BROOKLYNE

Mirė dr. Juozas Paulionis

Liepos 30 d. mirė dr. Juozas Paulionis 66 metų amžiaus, palaidotas rugpjūčio 2 dieną.

Velionis kaip gydytojas buvo plačiai žinomas ne tik šio didmiesčio lietuviams, bet ir kitų tautų žmonėms ir visoms didmiesčio ligoninėms, į kurias jis buvo dažnai kviečiamas savo gabumais jose esantiems ligoniams patarnauti.

Prieš lietuvių atvykimą iš tremties Brooklyno lietuvių turėjo plačiai žinomus 4 medicinos daktarus: Dr. Joną Valuką, Dr. J. S. Misičičių, Dr. J. Paulionį ir Dr. Žukauską. Pastarasis karo metu buvo karo tarnyboje daktaro pareigose ir dabar Brooklyne negirdimas. Dr. Valukas prieš kiek laiko mirė ir dabar, mirus Dr. Paulioniui, iš senųjų lietuvių dar gyvas yra Dr. J. S. Misičičius-Message, kuris dar energingai ir sėkmingai aptarnauja į jį atsikreipusius.

Dabar Brooklyne yra apsigyvenę ir įsikūrę keli lietuvių daktarai atvykę iš tremties. Iš jų plačiai žinomi yra Dr. Paprockis ir Dr. Savickas. Kai kurie kiti lietuvių daktarai, nors jau ir plačiai žinomi vietos lietuviams, bet kol kas daktarų pareigose tebedirba miesto ligoninėse.

Prastas vasaros oras

Brooklynas Atlanto krante turi garsų vasarinį kurortą, vadinamą Coney Island. Vasaros metu po kasdieninių darbų ir tvankaus gyvenimo dideliuose namuose, bent savaitgalioose žmonės, nuvykę į Coney Island, tinkamai atsigalvina. Šią vasarą tik kelios dienos buvo tinkamos kurortą lankyti. Veik kas dieną lietus lyja. Per radiją klausant oro biuro pranešimus kito ko neišgirsi, kaip tik "šiandieną ir rytoj numatoma lietus."

Praeitą žiemą šis didmiestis buvo varginamas prikritusio net 59 colių storumo sniego, dabar vasarą kas dieną šlapinamas lietaus. Žmonės neturi progos tinkamai pasinaudoti maudybomis ar išvykomis.

K. Žemaitis

Pakalbinkim draugus ir kaimynus užsakyti "Keleivį." Kaina metams tik \$4.

AMERIKOS IDOMYBĖS

Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti Amerikos. Joje aprašoma:

Apie keičią Aliaską; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Įspūdziai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpekis; Įspūdziai iš Meksikos; Būlių kova; Pas mormonus: jų tikyba, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus nesęsta; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvis be akių; Ir daug, daug kitų idomybių! Su grafišiais paveikslais.

Knyga jau išėjo. Užsisakiusiems kavgą uoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

METROPOLITAN OPERA NEBEVEIKS?

Metropolitan operos draugija pranešė, kad opera nuo rudens neveiks. Draugija, kuri operą išlaiko iš spektaklio pajamų ir aukų, ir taip turėjo didelių nuostolių, o čia muzikantai pakalkavo pakelti algas, kai kuriems orkestrantams net po \$78 per savaitę.

Dabartinė orkestrantų alga \$170 per savaitę. Pakėlus algas, prie pernai turėtų \$840,000 nuostolių prisidėtų dar \$750,000.

Reikia pastebėti, kad operos niekur iš savo pajamų neišsilaiko. Kitur jas remia valdžia ir savivaldybės. Čia primintina, kad, pavyzdžiui, Vokietijoje yra 62 operos teatrai.

Šituo bendrovės nutarimu susirūpino ne tik kultūringoji visuomenės dalis, bet ir miesto savivaldybė. Padaryta žygių, kad derybos dėl būtų pradėtos. Galimas daiktas, kad dar bus susitarta ir opera galės veikti. Laiko nedaug, bet, jei susitars, jo pakaks naujam sezonui pasiruošti.

BROCKTON, MASS.

Apiplėšė Maneiko kepyklą

Rugpjūčio 9 d. ankštų rytą apie 5:30 val. Antanas Moneikas atėjo į savo kepyklą. Tuoj jėjo ir vyriškis, kuris atkišo Moneikui revolverį, nuvarė jį į rūšį ir, surakines rankas atsineštu antrankiu, nuėjo ieškoti pinigų.

Jam beieskant atėjo kepyklos darbininkė Tomienė. Plėšikas ir su ja pasielgė taip, kaip su Moneiku. Tą patį jis padarė ir atėjusiam į darbą Iksalaj. Kai vėliau atėjo trečias darbininkas Sher, plėšikas nebeturėjo antrankių, o todėl darbininko rankas surišo virve.

Apie 7 val. jėjo duonos pirkėja. Plėšikas ir ją surišo ir uždarė rūsyje, o pats grįžo "kapitalo" ieškoti.

Rūsy uždaryti pamažu susivokė kas daryti. Duonos pirkėja, išsilaisvinusi savo rankas, atrišo ir Shero suraišiotas rankas, šis išlindo pro langą ir nubėgo policijai pranešti.

Kai policija atvyko, plėšikas buvo jau pabėgęs, iš

kasos pačiupęs \$75. Jis pabėgo pasinaudojęs darbininko Iksalos mašina, kuri vėliau rasta už pusės mylios Cary gatvėje.

MIELI TAUTIEČIAI LIETUVIAI!

Artėja rugsėjo 2 diena (Darbo Diena), artėja ir 8-ji Kanados Lietuvių Diena Montrealy. Komitetas Lietuvių Dienai Ruošti su didžiausiu atidumu svarsto Lietuvių Dienos programą ir visokius su tom susijusius reikalus.

Tikėdami, kad ta proga Montrealy atsilankys daug tautiečių ne tik iš Kanados, bet ir iš JAV, Komitetas labai susirūpinęs visus atvykstančius aprūpinti nakvynėmis. Tam t.kslui yra sudarytas butų ir informacijos skyrius.

Komitetas kreipiasi į visus lietuvius, kurie numato šią proga atsilankyti Montrealyje ir neturi pažįstamų, pas kuriuos galėtų apsigyventi, parašyti laišką ar paskambinti butų ir informacijos pareigūnams. Laiškuose prašoma nurodyti: kiek asmenų, kada atvyks (ar bent išvyks) į Montrealy, kokiomis priemonėmis (traukiniu, autobusu, lėktuvu ar savo mašina) ir kiek dienų numato svečiuotis.

Laiškus prašome adresuoti: J. Adomaitis, 591 Gerald St.

La Salle, P. Q., Canada
Telefonas: DO 6-7639, arba J. Adomonis, 1674 Couvrette St. Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Telef. RJ 4-6940.

8-sios L. D. Butų ir Informacijos Skyrius

KUR EINA BAZNYCIOMS SUDETOS LĖSOS

"Tėviškės žiburiuose" rugpjūčio 3 d. Edvardas Šulaitis rašo:

"Lietuviams skaudžia žaizda vėl atvėrė nesenai 'Draugo' dienraštis tilpęs kun. A. Sabaliausko pranešimas: 'Cedar Lake, Ind., pas Tėvus saležiečius nebus atskiros lietuviškos vasaros stovyklos lietuviškam jaunimui ir jokių lietuviškų pikių, nes toji vietovė jau prieš kelis metus buvo pavesta katalikams, o lietuvių saležiečiai vien tikur iškelti, kiti dar tu tarpu laikinai prisiglaudę talpinkauja."

"Čia yra kalbama apie buvusią 'Siluvos' vietovę netoli Čikagos, kurios pastatams įruošti iš lietuvių kišenių suplaukė daug tūkstančių. Ten ne kartą yra tekę būti ir šių eilučių autoriui ir reikėjo tik stebėtis, kokių nuostabių mūsų tautiečiai ir lietuvių saležiečiai darbavosi, kad ta vieta primintų bolševikų pavergtą Siluvą. Kai ji buvo pakankamai įruošta, lietuviams teko pasitraukti."

"Pradžioje dėl šio elgesio buvo raginta siųsti telegramas tos vienolijos vyriausybei, bet tas greitai nutilo. Pasirodo, jog telegramomis bei laiškais negalima atkovoti netik lietuviškų pasiuntinybių, bet ir lietuvių pastatytų šventovių."

Gaila, kad ir šiandien dar pakankamai yra žmonių, kurie paprastų dalykų nesupranta, būtent, kad ir šio

PASAKOJA KAIP KOJĄ NUSILAUŽĖ

Buvęs darbo sekretorius Jame Mitchell aiškina buvęs savo viršininkui gen. Eisenhoweriui, kaip jis koją nusilaužė. Mitchell aplankė buv. prezidentą tikslu gauti jo pritarimą ir rinkiminių paramą New Jersey gubernatoriaus rinkimuose. J. Mitchell bus kandidatu į gubernatoriaus vietą nuo republikonų.

krašto Romos katalikų dvasiškijos vadovybei lietuvių tiek turėję, kiek iš jų galima biznio padaryti. Taip pasielgė ir saležiečių vyresnybė: kol lietuvių darė biznį—statė vienuolyną, jie buvo reikalingi, o vėliau pamatė, kad vien iš lietuvių per didelio biznio nepadarė, juos išprašė lauk ir darys biznį su tais, kurie atrodys piniginesni.

Taip pražuvo ne tik Cedar Lake lietuvių sudėti sunkiai uždirbti centai, bet ir daugely kitų Amerikos vietų. Ir pastebėjus, daug seniau, negu Cedar Lake. Todėl, rodos, buvo galima šiandien nebekartoti tų klaidų, kurios buvo daromos prieš kelias dešimtis metų.

Katalikas

MAIKIO IR TĖVO KRAITIS

jindami prenumeratas, atsiuntę Maikiui su Tėvu dovanų:

Mrs H. Mozuraitienė iš Dorchester, Mass. \$5.00.

Mrs. A. Gilbert iš Chicago, Ill., \$3.25.

Mrs. A. Skudžinskis iš Atlantic City, N. J. \$3.00.

Po \$2.00: P. Dumšas iš Dorchester, Mass.; Frank Bushman iš S. Ashburnham, Mass.; V. Sirutavičius iš Detroit, Mich.; M. Biga iš Easton, Pa.; J. Brajus iš Toronto, Ont., Canada ir Mrs. A. Neill iš Wilmington, Delaware.

A. Grigas iš Chicago, Ill. prišuntė \$1.30.

Po \$1.25: J. Balčiūnas iš Waverbury, Conn. ir J. Puniška iš Tampa, Fla.

Po \$1.00: B. Mistauskas iš Ontario, Canada; M. Nedžinskis iš Brooklyn, N. Y.; A. Ushchanskas iš Dedham, Mass.; A. Usevagenis iš Bridgeport, Conn.; B. Utenis iš Dorchester, Mass.; J. Bareikis iš Mattapan, Mass.; M. Ragauskas iš Paterson, N. J.; D. Peleckis iš So. Boston, Mass.; Mrs. S. Kidikas iš Hartville, Ohio; A. Barvickas iš Branch, Mich.; V. Šniuolienė iš Dorchester, Mass.; C. Lapinskis iš Buenos Aires, Argentina; J. Jurksaitis iš Brooklyn, N. Y.; P. Blažaitis iš Woodhaven, N.

Y.; N. Milinka iš Albion, Mich.; J. Herman iš Sharpes, Fla.; A. Bačkus iš Gismore, B. C., Canada; P. Kuter iš Cheltenham, Pa.; Mrs. E. Purpetrienė iš Brockton, Mass.; V. Salas iš Hollywood, Calif.; Mrs. M. Kalauskas iš Detroit, Mich.; Mrs. Gr. Pelk iš Racine, Wis.; Michael Zemol iš No. Braddock, Pa.; Leon Stankus iš Chester, Pa. ir Alex Misaitis iš Collinsville, Conn.

Smulkiais atsiuntė: A. Anderson iš Dekalb, Ill.; L. Končes iš So. Weymouth, Mass.; A. Milius iš Lawrence, Mass.; A. Masalsky iš Bayonne, N. J.; K. Pukis iš Baltimore, Md.; Mrs. Anna Kersanske iš Dorchester, Mass.; J. Banis iš Mercherville, N. J.; K. Kuras iš Wilkes-Barre, Pa.; S. Pangonis iš Omaha, Nebr.; J. Gakus iš Pittsburgh, Pa.; P. Chekaitis iš N. Middlebury, Mass. ir A. Kirtiklis iš Miami, Fla.

Visiems parėmusiems laikraštį aukomis tariame širdingai aciu.

Administracija

NAUJAUSIOS KNYGOS

TUVA STATANT, Rapolo NEPRIKLAUSOMĄ LIKŠKIPICIO atsiminimai, 440 psl., kaina \$5.00

TREJOS DEVYNERIOS, dr. S. Aliūno humoristiniai eilėraščiai, 64 psl., kaina \$1.00

VIENTISI MEDŽIAI, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 117 psl., kaina \$1.50

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kiet viršeliai, kaina \$3.50

TUŽU KLUBAS, Antano Tulio 11 novelių, 196 psl., kaina \$3.00.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA
Visos programos iš WOPA.
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto.

Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto
VAKARUSIOS: pirmadienį 7 val. v.
Tel.: HEMLOCK 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

Balfio JAV senatė

Naujai demokratų vyriausybei perėmus Baltuosius Rūmus, pradėta tyrinėti buvę ar būsimi JAV daritai. Vienas iš tokių yra karitatyvinis, arba Amerikos parama tremtiniais, politiniams pabėgėliams.

Senato teisių komisijos skyrius tremtinių reikalams pakvietė ir Balfio atstovą į senato apklausinėjimus, kurie įvyko liepos 14 d. ir kuriuose dalyvavo eilė aukštų valdžios pareigūnų bei daugelio organizacijų (CARE, NCWC, CWC, Tolstojaus Fondo, lenkų, lietuvių ir kt. atstovų.

Apklausinėjimams vadovavo pakomisijos pirm. sen. P. A. Hart (D. Mich.). Apklausinėjimo tikslas—apie 15 milijonų tremtinių pasulyje ir jiems teikiama JAV parama. Baifas galėjo kalbėti tūkstančių lietuvių vardu, kurie reikalingi pašalpos.

Laisvos Europos lietuvių, ypač esą V. Vokietijoje, buvo Balfio pranešimo centre.

Balfio pranešimas senatui

Pirmiausia Balfio vardu buvo padėkota JAV vyriausybei ir kongresui už iki šiol duotą paramą lietuviams tremtiniais. Dėka JAV palankių nuostatų virš trisdešimt tūkstančių lietuvių po II pasaulinio karo atvyko į JAV, o per penkiolika metų Balfas įvairiais pavidalais gavo iš JAV valdžios ir paskirstė virš šešių milijonų dolerių vertės gėrybių.

Buvo pažymėta, kad Balfas dar tebesirūpina likusiais lietuviams (apie 15,000) V. Europoje ir teikia jiems paramą. Paminėta, kad virš tūkstančio lietuvių yra nesenai atvykę į V. Vokietiją repatriantų teisėmis. Ir jie Balfui rūpi, nors į tremtinių kategoriją neįeina.

Senato teisių komisijai buvo pabrėžtinai pareikšta, kad JAV lietuvių yra dosnūs, savaisiais rūpinasi. Deja, Sovietų vergijoje yra visas kraštas, daugelis kenčia Sibire ir todėl pirmoje eilėje siunčiama parama už geležinės uždangos, tikintis, kad laisvam pasaulyje esanti lietuviams tremtiniais gali ir padės laisvų kraštų labdaros organizacijos bei JAV vyriausybė.

Todėl buvo pažymėta, kad Balfas tikisi, kad:

1. JAV vyriausybė dar kurį laiką duos lietuviams tremtiniais maisto (surplus commodities);
2. JAV vyriausybė parems tremtinių įsikūrimą pinigais (U. S. Escapee Program bus tęsiama);
3. Tremtinių (ir Lietuvos) moraliai paramai nepakanka trumpų, lietuvių išlaikomų, radijo valandėlių Madride, Romoje ir Vatikane. JAV vyriausybė turėtų duoti lietuviams ir Lietuvai transiacijų laiką JAV vyriausybės remiamose radijo stotyse;
4. Balfio organizacija tikisi įsijungti į JAV Pietų Amerikai remti planus ir tuo būdu padėti ten esantiems tūkstančiams lietuvių, ypač Brazilijoje ir Argenti-

noje. Apklausinėjimų paminimas sen. Hart šiltai atsiliepė apie lietuvių, ypač Michigano valstijoje, dosnumą.

Apklausinėjimų vaisiai

Apklausinėjimai tęsiasi kelias dienas, buvo pažodžiui užrašomi į senato rekordus, o jų santrauką sen. Hart liepos 27 d. pateikė senato visumai. Savo pranešime senatui pareiškė pageidavimą, kad JAV vyriausybė: 1. tremtinių paramą labiau centralizuotų, 2. tremtiniais imigravimo į JAV reikalavimai turėtų būti švelnesni, ypač našlaičiams, ligoniams, 3. JAV vyriausybė tremtinių paramos fondas (USEP) turi savo darbo nesustabdyti, o jį dar praplėsti (lietuvių ir lenkų prašymas), 4. JAV vyriausybė turi stipriau paremti privačių (voluntary) organizacijų, kaip Balfio, darbą, 5. JAV vyriausybė turėtų domėtis tremtiniais įsikūrimo vietovėse, kaip, pavyzdžiui, Brazilijoje, 6. kreipti didesnį dėmesį ne tik į tremtinių materialinį gerbūvį, bet globot juos ir moraliai (pvz. radijo valandėlėmis, spausdiniais tremtinių kalba).

Apklausinėjimų reikšmė

Šie apklausinėjimai neturėjo tikslo paruošti kelius naujiems įstatymams. JAV kongresas yra išleidęs pakankamai ir labai palankių įstatymų tremtiniais. Apklausinėjimų tikslas buvo atkreipti JAV senato ir vyriausybės dėmesį į tremtinius, kurių kelios dešimtys tūkstančių iš Kubos jau atsidarė ir JAV žemėje (Floridoje). Iš kitos pusės, norėta paakinti naujos demokratijos valdžios pareigūnus, kad jie tremtiniais teiktų daugiau dėmesio ir paramos esamų įstatymų ribose, ypač tų įstatymų pritaikyme tremtiniais

LAWRENCE, MASS.

Svečiai iš Kalifornijos

Aviacijos karininkas Albertas Tručiūnas-Truchinas su žmona Ieva (buvusia Grigaliūnaite) ir dviem dukrelėmis atvyko 3 savaitę atostogų pas Joną ir Emiliją Grigaliūnus.

Albertas yra gimęs ir augęs Lawrence, todėl jis čia turi daug giminių, draugų ir pažįstamų, kuriuos norės aplankyti. Jis dalyvavo ir SLA 2-sios apskrities piknike

Tručiūnais yra malonūs, nuoširdūs, neišdidūs žmonės ir gražiai kalba lietuviškai.

Grigaliūnų didelė sukaikis

Jonas ir Emilija Grigaliūnai, seni Keleivio skaitytojai, liepos 30 d. minėjo savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Į ją taikė atvykti ir duklė Ieva su vyru Albertu, aviacijos aukštu karininku.

Linkime Grigaliūnams sveikties ir laimingiems sulaukti deimantinės sukaikties.

M. Stonis

Iš pavergtos Lietuvos

Kam buvo reikalinga naujoji programa

Atsakymas aiškus: naujoji komunistų partijos programa reikalinga propagandai. Jau kelias dešimtis metų komunistai žadėjo laimingą gyvenimą žmonėms, bet jo vis nugalėjo duoti. Žmonėms nusibodo tie nuvalgioti pažadai. Reikia naujų pažadų, naujų sūkių žmonių prakaitui čiulpti. Tam ir tarnaus naujoji programa.

Tas jau šiandien matyti. Laikraščiai pilni straipsnių tokiom antraštėm: "Džiaugsmo ir laimės šaltinis, Visos žmonijos švyturys, Viskas žmogui, jo gerovei, Laimingo gyvenimo saulė, Kovos už komunizmą vėliava, Komunizmo statybos programa — kūrybos ir įkvėpimo šaltinis ir tt.

O štai "Tiesa" rugpiučio 5 d. rašo:

"I redakciją tebeplaukia laiškeliai, kuriuose skaitytojai karštai pritaria TSKP Programos projektui. Kaip ir visuomet, taip ir ši kartą, tarybiniai žmonės prisima, naujus, padidintus įsipareigojimus, pasižada dar geriau dirbti".

Tai, dabar naująją programą komunistai plaks darbo žmones, ragindami juos daugiau savo gėgas įtempti, daugiau dirbti.

Partijos programa lietuvių kalba

Komunistų partijos programos projektas atskira knygute išleistas ir lietuvių kalba. Tiražas 28,000.

Lietuva nerusinama?

Rugpiučio 4d. įsaką "garbės raštai" apdovanoti 22 geležinkelio darbuotojai. Jų tarpe yra ir šitokie "lietuviai": Olga Akimova, Michail Kolesnikov, Aleksandr Novikov, Ivan Suchovarov, Genadij Sišanov, Vladimir Zichariov, Leonid Tur, Sergej Sidorenko.

Negerai ir operoj

Partinis instruktorius L. Budris kelia "gvoltą" dėl operos ir baleto. Girdi, pernai buvusios 5 premjeros ir iš jų tik viena iš dabartinių laikų — Grimblato baletas "Rigonda".

Pereitą sezoną vakarų operos ir baletai sudarė 59% visų spektaklių, rusų kompozitorių tik 14%, lietuvių 22%, latvių 5%.

"O jei dar atsiminsime, kad daugumas lietuviškų originalių operų ir baletų taip pat yra arba iš praeities arba iš fantazijos, tai neišvengiama viena išvada, kad teatras vis dar nusikreipęs į praeitį, ir dabartinių laikų tema jo repertuare turi per mažai vietos", — rašo mirėtas čekistas.

Aišku, bolševikų ir baletininkas savo koftų judesiais turi garbinti komunizmą, o jei to nedaro — lauk tokį baletą.

Kodėl vėlinasi rugpiūtė?

Klausia "Sovetskaja Litva" korespondentas ir čia paaiškina, kokia padėtis yra Vilniaus krašto rajono kolchozuose.

Pasirodo, kad kertamosios mašinos žiemą stovėjo laukuose, todėl daug dalių

sugedo, o sutaisyti nepasirūpinta, o jei ir sutaisė, tai paskubomis. O paskubos toks ir darbas — respėjo išeiti į lauką, ir vėl sugedo.

Kokie atlyginimai

Kad Lietuvoje maži uždarbiai, apie tai Keleivys buvo ne kartą rašyta. Štai tą faktą patvirtina ir Lietuvos atsilankiusis bimbis Juozas Miliauskas, kuris savo įspūdžiais dalinasi "Laisvėje". Jis Nr. 62 rašo: kad Kauno respublikinės klinikinės ligoninės (ji pastatyta nepriklausomybės laikais) direktorius, daktaras Jašinskas paaiškines, "kad ligoninės algos, priskaitant ir jį patį, yra nuo 75 rublių iki 120 rublių per mėnesį".

Stebuklingi vaistai

Bimbis ekskursantas Juozas Miliauskas rašo Laisvės Nr. 62:

"Draugas F. Imbras, praėjusių metų turistai, buvo gavęs ten gyduolių nuo širdies ligos, kai jis ten lankėsi. Sako, jam labai pagelbėjo. Prašo mane, kad ir vėl papraščiau panašių gyduolių. Tada paaiškinau daktarui Jašinskiui ir pridaviau receptą. Daktaras Jašinskas pašaukė ligoninės patarnautoją, ir vėl gyduolės buvo prirengtos ir įteiktos man be jokio atlyginimo, nors drg. F. Imbras mane instruktavo už gyduoles užmokėti".

Matote, tas Imbras visoj Amerikoje negalėjo gauti vaistų, kurie jo širdžiai pagelbėtų, o Kaune jis gavo. Ir tikėtu, žmogau, nors žinai, kad net daktaras iš Kauno savo vaikams prašė vaistų nuo kirminų atsiųsti. Idomu būtų žinoti, kokie buvo tie stebuklingi vaistai?

Bara rašytojus

Buvęs rašytojų komunistų organizacijos vadovas M. Sluckis bara rašytojus, kad jų kūriniuose neatsispaudė šių dienų gyvenimas, kad jų kūryba neatspindi dabartinių, kad ji nevaizduoja komunistinės statybos, kad jie nesiliauja sėmės — įkvėpimo "iš tolimų ar gerokai nutolusių prisiminimų, romantiščių gamtos nuotaikų ir savo fantazijos". Dabar iš rašytojų laukiama, kad jie patys dalyvaudų gyvenimo kūrime ir kovotų už naują, didelį žmogų — komunistą.

Mirė F. Barkauskas

Kaune mirė ilgametis aukštas pašto žinbos tarnautojas Feliksas Barkauskas. Iš profesijos jis buvo vargonininkas. Vargonininko Aušros Vartų parapijoje Vilniuje. Lenkams užėmus Vilnių, pasitraukė į Kauną. Pirmiausia dirbo Pasvaly, vėliau Kaune. Turėjo gerą balsą, dalyvavo Kauno katedros chore. Išėjęs į pensiją, dar vargonininkavo Kauno Iglulos bažnyčioje. Buvo malonaus būdo ir gražiai sugyvenamas žmogus.

Pakeisti Kauno pašto rūmų pagražinimai

Pastacius Kaune centralinio pašto rūmus, didžiojoje publikos salėje karnyžuose buvo patalpinti įvairių Lietuvos pašto ženklų atvaizdai. Jie buvo bent 50 kartų didesni, negu patys ženklas. Reprodukcijos bu-

NETIKĖTAI TAPO DIDVYRIU

Du banditai — tėvas ir sūnus Bearden buvo užgrobę vieną didelį sprausminį lėktuvą ir norėjo jį gabenti į Kuba. Bet dėl kuro trūkumo lėktuvas turėjo nusileisti El Paso oro uoste, o ten policija sušaudė lėktuvo padangas ir jis nebegalėjo pakilti. Tuo tarpu lėktuve Leonard Gilman, imigracijos tarnybos valdininkas, drąsiai puolimu senąjį banditą pritrenkė ir nuginklavo. Jis tai ir liudijo senate, kaip apsaugoti lėktuvus nuo oro banditų pasikesinimų. Paveiksle jį matome kalbant su senatoriu Monroney.

Dar konstitucijos reikalu

J. VLKS

Andai iš čia kalbėjome apie Lietuvos konstitucijos paskelbimo dieną — 1922m. rugpiučio 1 d.

Pagal Lietuvos konstituciją, valstybės valdžią sudarė demokratinis būdu trims metams renkamas seimas. Valdžia turėjo turėti seimo narių daugumos pasitikejimą. Nepriklausomas teismas taip pat įėjo į valdžios sudėtį. Tuo būdu įstatimdarystė, kaip vyriausiam Lietuvos seimininkui, priklausė seimui, valstybės darbų vykdymas — vyriausybei ir teisingumas — nepriklausomam teismui.

Lietuvos prezidentas trim metams buvo renkamas seimo, bet ne visų gyventojų, kaip štai Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Kaip išrinktas seimo prezidentas, taip ir jo sudarytoji vyriausybė, turinti seimo pasitikejimą, buvo prisaiknam konstitucijai.

Konstitucijos papildymas arba pakeitimas buvo reikalingas seimo trijų ketvirtadalių visų jo narių pritarimu. O tada jau seimo naujiniai pertvarkyta konstitucija turėjo būti pateikta visuotiniam Lietuvos gyventojų balsavimui, tai yra tu, kas turėjo balsavimo teisę. Tai tokiu demokratinis būdu buvo apsaugota Lietuvos konstitucija — be Lietuvos gyventojų valios jos nebuvo galima pakeisti ar naują išleisti. O gyventojai tą valią galėjo laisvai pareikšti balsavimu.

Deja, susidarė smurti-

vo padarytos ant drobės ir pilipintos sienoje. Prasidėjus antram pasauliniam karui, buvo nulupti tik ženklai su Prezidento Smetonos atvaizdu. Pasibaigus pasauliniam karui, Lietuvos pašto ženklų reprodukcijos pradėjo.

Lietuvos pašto ženklai buvo pakeisti Sovietų Sąjungos ženklais. Viduryje didžiosios salės ant pastovo pastatyta Lenino statula.

Prie sovietų tenka pasakyti, kad Sovietų Sąjunga išleisdžia ir lietuviškomis temomis pašto ženklų: Melnikaitė, Zemaitė, Cvirka, lietuviški tautiški kostiumai.

ninkų sutvė, kuri 1926 m. gruodžio 17 d. pasikėsim prieš Lietuvos pagrindinį įstatymą — konstituciją ir smurto keliu nuvertė teisėtą Lietuvos vyriausybę. Tiesa, buvo susigriebta. Buvo konstitucija dalinai pabota. Fabūga užsienio, kad kitos valstybės smurto būdu sudarytos Lietuvos vyriausybės gali nepripažinti. Kai perversmininkai pasizadėjo konstituciją vykdyti, seimo nepaleisti, tai to meto seimo rinktas prezidentas dr. K. Grinius atsisakė. Buvo suauktas seimas naujo prezidento rinkimui. Deja, perversmininkai pasirūpino, kad ir seimo posėdį jiems nepageidaujami seimo nariai negalėtų ateiti. Tuo būdu ir naujai renkamas prezidentas buvo išrinktas neteisėtai, nes jis negavo seimo narių daugumos balsų. Bet perversmininkų buvo "išaiskinta", kad ne bendrai seimo visų narių balsų dauguma renkamas prezidentas, o tu seimo narių dauguma, kurie dalyvauja suauktame tam reikalui seimo posėdyje.

Naujai išrinktas prezidentas A. Smetona prisiekė Lietuvos konstitucijai, kad jis ją vykdys. Jį prisiekdino vyriausias Lietuvos r. katalikų bažnyčios galva arkivyskupas V. Skvireckas. Deja, A. Smetona nusikalto ne vien tik konstitucijai, bet ir R. katalikų bažnyčios priešai. Tokie nusikaltimai visur įstatymais yra baustini. O konstituciją jis sulaužė, ją pažeidė, su ja nesiskaitė, Lietuvos seimą paleisdamas ir nepasiskelbdamas numatyto laiku kito seimo rinkimų, kaip konstitucijoje buvo numatyta. Dar daugiau. Pakartotinai buvo nusikalsta priimančiam naują Lietuvos konstituciją.

Naujos konstitucijos projektą turėjo sudaryti ir jį priimti seimas ir atiduoti Lietuvos gyventojų balsavimui, kaip 1922m. rugpiučio 1d. konstitucijoje buvo numatyta.

Tai buvo dvigubas nusikaltimas. Deja, tautininkų politinė srovė, to meto prezidento ir jo vyriausybės rėmėja, Lietuvos konstituci-

jos nuostatų nepaėjo — Lietuvos šalis buvo valdoma diktatūrinėmis priemonėmis nesiskaitant su gyventojų valia.

Demokratijos ideologijos šalininkai neįvaldė patvirtinti 1922m. rugpiučio 1d. — Lietuvos respublikos pirmosios konstitucijos paskelbimo dienos. Karta kartai turėtų priminti, kad Lietuvos gyventojai, atstatę savo valstybę, buvo pasiryžę pasiekti tvarkytis demokratijos pradais pagrįsta santvarka. Deja, at-irado nenaudėlių, kurie sudrumstė Lietuvos vidaus gyvenimą. Lietuvių tauta ka. tri. kentė ir tą sąvoką sa. a. tolydžio ji naikindama. Ir jei ne antrasis pasaulinis karas, neabejotinai ir ta sava nelemtis būtų buvusi išgyventa. Prieš patį antrąjį pasaulinį karą jau net pačių tautininkų gretose kito politinės nuotaikos ir jų tarpe buvo tokių, kurie spaudė prezidentūrą sudaryti koalicinę vyriausybę. Tokia ir buvo sudaryta. Ir dar žingsnis kitas, dar daugiau būtų atsiradusių pastangų 1926m. gruodžio 17d. smurto padarinius galutinai išgyvendinti. Lietuvos žmonės jau buvo tam pasiruošę.

BOLŠEVIKIJOJE TIK "SAVANORIAI"

Bolševikų žmonės "savanoriškai" prisipažįsta padarę tokius nusikaltimus, apie kuriuos jie ne negirdėjo; "savanoriškai" važiuoja į Sibiro katorgą, vaikai "savanoriškai" išduoda policijai savo tėvus, arba tėvai vaikus. Žodžiu, ten viskas daroma "savanoriškai".

Tai, nėra ko stebėtis, jei dabar skaitome komunistų spaudos panešimus, kad Sovietijos ginklavimosi pramonės darbininkai, ryšium su Nikitos kurstoma Berlyno krize, prašo vyriausybę leisti jiems dirbti vieną valandą ilgiau per dieną, kad sustiprintų krašto gynybą.

"VILNIS" JAUDINASI

Mandrapypkis S. J. Jokubka "Vilnis" Nr. 148 jaudinasi dėl "Keleivyje" išspausdintų Lietuvoj su ekskursija buvusio inž. A. Čapluko žodžių, kad Vilnius esąs švarus ir gražus miestas, kad ten žmonės apsilvėję ir apsiavę žmoniškai.

Ko čia jaudintis? Juk Vilnius visuomet buvo gražus miestas. O kas būtų, jei komunizmas sukurs žmones pilki vaikščioj (Inžinierius sakėsi matęs Vilniuje ir baigą vaikščiojančią moterį, bet spejo, kad ji atvykusi Vilniun iš kolchozo).

Dar labiau Jokubka susijaudino dėl "kombinavimo". Tai esąs "pasilikęs buržuazinis raugas." Ar taip? Jokubka tur būt neskaityti pačių Sovietijos komunistų leidžiamų laikraščių. Juose juk nėra dienos, kad nebūt iškelto to ar kito komunisto "kombinacijos." O tai juk tik lašas jūroje. Juk viešumon iškyla tik tie, kurie saiko nežino, kurie "kombinuoją" užsimerkę. O kurie žino saiką ir turi tiek tiek apdairumo, tie "dirba" be klūčių.

Šią vasarą su ekskursija Lietuvoj buvęs Jokubkos plauko žmogus — J. Bakšys iš Worcesterio tvirtina, kad ten vagia visi, pradedant nuo komunistų "big shots." O jei taip daro komunistų vadai, tai, aišku, kad mažesnieji ima pavyzdį iš vadų.

Jie visi turi pinigų ir gali pirkti ir nepirkti reikalo prekes. Uždirbantiems per mėnesį 60 rublių (o tiek te uždirba net buhalteriai — knygų vedėjai) tikrai daug seldaičių nevalgo. Jokubkos galva to, žinoma, suprasti nepajėgia ir nenori. Kai su tokia galva tenka ir straipsnius rašyti, tai ir gautasi nei šis, nei tas. . .

M. R.

V. ANDRULIS VISKĄ PUIKIAI ŽINO

Ir maži vaikai žino, kad kur žmonės nori bėgti iš komunistinio rojaus ir bėga, kiek tik gali ir kur tik gali. Ypač daug jų bėga iš ytinės Vokietijos. Tai priklauso ir "Vilnis" prokuroras V. Andrulis. Jis "Vilnis" Nr. 150 rašo:

"Kasdien skelbiama, kad iš rytinio Berlyno 'perbėgo' tūkstančiai žmonių vakarinį Berlyną. Bet nutyliama, kad iš vakarinio Berlyno taip jau daug kas 'perbėga' į rytinį."

Mes žinojome, kad į rytus tik retkarčiais koks "tipelis" tepasprunka, o V. Andrulis žino, kad tokių yra daug. Gal jis ir skaičius paskelbtų?

Ne, jis tokios gėdos nedrįs komunistams padaryti, nes tie skaičiai būtų mizerni, palyginus su pabėgusiųjų į vakarus skaičiais.

M. R.

PAKEISTAS PASTO TARIFAS

Nuo š. m. liepos 1 d. pakeistas tarifas (mokestis) oro pašto siūnimams laisvoms. Seniau už pusės uncijos laišką (tai du lapai laiškinio popieriaus) buvo imama 15 centų. Dabar už tokį pat svorį į Lietuvą, Latviją, Estiją ir Sovietų Sąjungą imama 25 centai. Tai, čia pritaikomas tarifas kaip Tolimiesiems Rytams.

Laiškų rašytojas tas įsidėmėtina todėl, kad jei ant oro pašto laiško bus pilipinta tik 15 centų ir nebus ženklio "Air Mail," tai paštininkas gali laišką pasiųsti paprastu paštu, laivu. O jei bus tas ženklelis, tai paštas jį grąžins siuntėjui. Tai vienu ar kitu atveju laiškas bus gautas vėliau.

KOKIOS TURĖJO BŪTI RYKSTĖS

Ne taip dar senas laikas, kada kūno bausmės Rusijoje buvo įstatymu leidžiamos. Pagrindinis plakimo įrankis buvo rykštės. Bet rykštė rykštei nelygi, todėl caro valdžia pasirūpino jas suliginti.

Ji paruošė instrukciją, kaip tas rykštės gaminti, ir 1848 m. gegužės 21 d. išsiuntinėjo visų gubernijų gubernatoriams. Gavo jas, aišku, ir Kauno bei Vilniaus gubernatoriai.

Nuo to laiko ir Lietuvoje buvo rykštė "fabrikai", kurie rykštės gamino taip, kaip instrukcijoje buvo nurodyta. Jos turėjo būti beržinės, apie 90 centimetrų (apie 35 colių) ilgio, sudėtos iš 10-15 atskirų šakų, tvirtai surišų drūtgalį.

Tokias rykštės privalėjo naudoti visos policijos įstaigos, vykdančios teisimų nuosprendžius.

Ta pačia rykšte buvo leidžiama kirsti 10 smūgių po to ją išmėsdavo. Iš "fabrikų" rykštės buvo gaben-

mos sudėtos tam tikrose dėžėse, o atvežtos laikomos drėgnoje vietoje, kad nenustatų lankstumui ir svorio.

NEVALGAI DRUSKOS — MIRTIES BAUSMĖ

1729 m. sausio 25 d. Prūsijos karalius išleido įsaką, kuris nustatė, kad Prūsijos gyventojai turi pirkti tam tikrą druskos kiekį, kiekviena šeima pagal jos narių ir gyvulių skaičių. Tą kiekį nustatydavo druskos inspektoriai.

Už nepaimtą druską buvo dedama piniginė bauda.

Daug gyventojų nekreipė dėmesio į piniginę baudą ir druskos pirkdavo mažiau, negu buvo nustatyta "druskos knygoje", todėl karalius įsakė, kad paprasti žmonės kurie nepirkė druskos kiek nustatyta, bus baudžiami jau ne pinigine bauda, o rykštėmis. Už pakartotiną įsakymo nevykdymą trečią kartą buvo nustatyta mirties bausmė — pakorimas.

ATSIUNTĖ PAMINETI

ZEMAČIO SNEKTOS, I dalis, parašė Ignas Končius, 285 psl., kaina minkštais viršeliais \$1.50, kietais — \$2.00. Išleido Nidos Knygų Klubas (1-2 Landbroke Grdns, London W. 11, Gr. Britain).

Autorius, turėdamas galvoje, kad gyvenimas nestovi vietoje, kad jis keičiasi, dabartis lieka praeitimi, netolima praeitis virsta tolima, pasiryžo duoti žinių iš tų laikų, kuriuos jis atsimena, nupiešti to meto savo gimtosios padangės gyvenimą.

Autorius turi gerą atmintį ir nepaprastą pastabumą, todėl knygoje randame daugybę įdomių smulkmenų, kurių daug kas būtų visai nepastebėjęs, bet kurie svarbūs to laiko gyvenimui pažinti.

SOCIALISTAI IR BERLYNAS

Dvylikos kraštų socialistų vadai, kurie buvo susirinkę dviejų dienų konferencijos Helsingoer, Danijoje, bendrume pareiškė paskelbė savo solidarumą su Vakarų Berlyno gyventojais.

Rusėjo mėnesį suaukiama Socialistų Internacionalo konferencija Briuselyj, Belgijos sostinėje.

KNYGOS JAUNIMUI!

Jei jaunas nepamėgs knygos, jis jos neskaitys ir uaugės. Todėl tavai turi parpinti vaikams ko daugiau lietuviškų knygų. Pirkdami vaikams dovanas, visuomet atsiminkite knygą ir tą dovanokite. Keleivio administracijoje galite gauti šias jaunimui tinkamas knygas:

DAIGELAI, parašė J. Narūnė, antra laida, gražūs eilėrašciai, daugybė iliustracijų, 55 psl., kaina \$1.30.

ASAKČIUS, A. Giedrius, knygoje yra 37 gražios pasakios. 175 psl., kaina \$2.00

GRININIO S. NDBADO NUOTYKIAI, įdomūs pasakojimai jaunimui, 108 psl., kaina \$2.00

JAKTYS KARALISKUOSE, Lido Dovydeno apysaka, 168 psl., kaina \$2.00

JELNY KARVELIAI, Aloyzo Barono apyskaitės vaikams, 69 psl., kaina \$1.50

DVYNUKES, N. Butkienės apyskaitės vaikams, 34 psl., kaina \$1.00

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Sveikas gyvas, tėve!
—Siur, Maiki, aš esu dar gyvas ir noriu, kad tu man daugiau papasakotum apie tą žemaitį keliu. Pasakyk, kur jie nuėjo, kai perėjo sausom kojom perezėra?

—Jie, tėve, ėjo ir ėjo ta pačia kryptimi, kurią Žemaitė buvo jiems nurodžius. Ėjo ir žiūrėjo, kad saulė visada tekėtų jiems iš dešinės pusės, o leistųsi iš kairės.

—Bet saulė ne visada šviečia, Maiki. Ką jie darė, kai oras buvo apsiniaukęs ir kelias dienas lijo?

—Tokiais atvejais jie galėjo išsėti, tėve. Sakoma, kad kartą sugulė jie į šieną ir sudėjo savo kojas į krūvą. Kai išsimiegoję pabudo ir norėjo atsikelti, nežinojo, katros kuro kojos. Tik užėjęs nepažįstamas žmogus juos prikėlė, užtraukęs lazda vienam kitam per nugarą.

—Maiki, jau čia išmisas.
—Aš, tėve, netvirtinu, kad iš tikrųjų taip buvo; aš tik sakau, kad taip byloja žemaičių tautosaka.

—O ką ji daugiau sako?
—Ji sako, kad persikėlus žemaičiams per ežerą, juos užpuolė trys labai karingos tautos. Ir priešai būtų juos išnaikinę, jeigu žemaičiams nebūtų pribuvę į pagalbą tie trys aniuolai, kuriuos Žemaitė buvo paskyrus juos saugoti. Aniuolai padalijo savo žmones į tris dalis ir užpuolikus sumušė.

—Bet pasakyk, kodėl žemaičius visi užpuoldavo?

—Ne visi, tėve. Pavyzdžiui, jie užėjo prie vieno ežero apsigyvenusią tautą, kuri labai svetingai juos priėmė. Tai buvo latviai. Nuo latvių žemaičiai išmoko žemę dirbti, o latviai nuo žemaičių išmoko kariauti. Susivienijus žemaičiams su latviais, jokia tauta jau nebeįstengė jiems atsilaukioti kovoję. Ir kai vėliau žemaičiai pakilo kariauti toliau, latviai jau nenorėjo nuo jų atsilikti ir nuėjo visi kartu.

—O kur jie visi nuėjo?

—Eidami vis toliau ir toliau, jie užėjo prūsų tautą, kuri tap pat maloniai juos priėmė. Pas prūsus paviesė, žemaičiai su latviais tęsė savo keliu toliau. Pagaliau jie pamatė ore nušvitusią Žemaitę su vėliava ran-

koje, kurioje buvo užrašyta: "Žemaičiai, sustokit, čia jūsų žemė". Ir žemaičiai sustojo. Tai buvo ta pati vieta, kuri dabar vadinasi Žemaitija.

—O kas atsitiko su latviais?

—Latviai, tėve, atsiskyrė nuo žemaičių ir nuėjo toliau į šiaurę; bet priejo prie jų ir turėjo sustoti. Jie gyvena ir dabar pajūry, netoli nuo žemaičių.

—O kur dabar yra Žemaitė?

—Dabar ji danguje, tėve. Taip sako žemaičių tautosaka. Kai žemaičiai apsisoto nurodytojiems vietos, Žemaitė buvo dar sykį atvykusi į jų pažiūrėti ir pamokyti, ko jie dar nežinojo.

—O kaip ji galėjo iš dangaus nusileisti?

—Ji nusileido stebukly keliais. Sakoma, kad vieną gražią dieną žemaičių žemę ištiko baisi audra. Oras taip dūko, kad rodėsi, jog visa žemė pragaiš. Bet staiga sukurs nurimo, dangus atsidarė ir žemaičiai pamatė aukso žirgų išjojančią neapsakomai gražią moteriškę. Ją lydėjo aniuolai, irgi aukso žirgais jodami. Visą šitą parodą sekė įvairūs gyvuliai ir paukščiai, visi žėrėjo dangiška šviesa ir visus lydėjo neapsakomai graži muzika. Bet greitai dangus vėl aptemo ir žemė nusileido juodas debes. Tą patį vakarą pasirodė apdriskusi ubagė, kuri pradėjo gydyti ligonius ir daryti kitokių stebuklus. Tai buvo Žemaitė. Užėjus pas vieną vargingą našlę, kur sirgo du vaikai, vienas raupais, o kitam koja buvo rulužta, Žemaitė juos išgydė ir tai našlėi pasakė: "Aš esu Žemaitė, tavo ir tavo tautos motina, ta pati moteris, kurią jūs matėt ant dangaus, aniuolų lydimą. Aš esu kilusi iš mirtingų žmonių, bet danguje ištėkėjau už dievo Perkūno ir dabar atvykau jus pamokyti, kad jūs būtumėt laimingiausi iš visų tautų. Paskui aš vėl grįšiu į dangų, nes mums dangiškams nevalia ilgai būti žemėje". Ir iš tikro, Žemaitė pamokyti, žemaičiai sukurė laimingą gyvenimą. Bet tada atsirado pavyduolių ir maištininkų, kurie pra-

Epochinis įvykis

STEPONAS KAIRYS

Neramiame šių dienų pasaulio politiniame gyvenime nepaprastas įvykis buvo Didžiosios Britanijos vyriausybės nutarimas prisijungti prie Europos ūkio Bendruomenės.

Šiandien dar bus peranksti vertinti to įvykio reikšmę Europos ir pasaulio raidai, oet jis neabejojamai bus lemiamas Europos būsimam ūkiniam ir politiniam apsiungimui ir jos tolimesnei pažangai.

Dauguma Europoj vykusių karų buvo sukurstyta politinių ar tikrumeje ūkinių motyvų. Todėl suprantama, kad po kiekvieno didesnio sukrėtimo Europoj pakartotinai iškildavo pranašų žmonių galvose politinio ir ūkinio apsiungimo minčių—sudaryti iš Europos valstybių Amerikos pavyzdžiu valstybių sąjungą.

Ta Europos apjungimo mintis, laimėdama vis daugiau šalininkų, tiek sustiprėjo, kad po antrojo pasaulinio karo prancūzui Monnet po energingų pastangų pa-

vyko padaryt praktinę apjungimo pradžią. Suprasdama, kad kiekvienos bendruomenės pagrindą ir jo tikrąjį pinigą sudaro žmonių ūkiskieji reikalai, Monnet nuo jų tvarkymo ir pradėjo savo apjungimo darbą.

Santykius tarp valstybių veikia, sukelia tarp jų ginčus ir juos paaštrina varžybos dėl prekių rinkų. Varžybų rinkoje sėkmingumą lemia parduodamųjų prekių kainos. Prekių kainos rinkoje pareina nuo jų pagaminimo išlaidų. Bet kainos gali būti reguliuojamos muiltais, papildomais mokesčiais, kuriuos savo noru ir supratimu nustato kiekviena nepriklausoma valstybė, vedama savo muitų politiką. Muitų politikoje glūdi ir dauguma nesupratimų tarp valstybių. Dėl to suprantama, kad ir Monnet, siekdamas Europos apjungimo, turėjo pradėti nuo muitų politikos suderinimo.

Šiandien jo pastangos pasiekė didelių laimėjimų. Prancūzija, Vokietija (išskyrus Sovietijos užimtąją dalį), Italija, Belgija, Olandija, Liuksemburgas sutiko sudaryti sąjungą, kurioje būtų vedama vienoda muitų politika, ir vienodai reguliuojamos tame visame plote rinkos kainos. Ta sąjunga pavadinta Europos ūkio Bendruomene, jos sutartis pasirašyta Romoje.

Tolimesnis Europos apjungimo reikalas užkluvo už Anglijos. Anglijos padėtis ir reikalai yra ypatingi. Gyvendami saloje, anglai seną jaučiasi nuo Europos atskirę. Bet Anglija taip pat iš seno valdė didžiausius plotus nūn laisvai su ja susiriusius už Anglijos ribų. Tie plotai tai Australija, N. Zelandija, Kanada, Indija, Pakistanas, Gana, Nigerija ir kt.

Kai Anglija su savo tomis seniau vadinamomis dominijomis, su buvusiomis dabar susijungusiomis "Commonwealth of Nations" artimai tebegyvena ir nuolat turi bendrų ūkiskų reikalų, turi tuos reikalus daryti ir kalbėdama apie apsiungimą su Europos valstybėmis. Derybos tarp Anglijos ir Europos šesų, susijungusių į Europos ūkio Bendruomenę, bus dar ilgos ir pareikalaus nemažai kompromisų, bet Anglijos parlamento nutarimas jau paskatino ir tai yra didelis Europos vienybės laimėjimas. Anglus paskatino apsispręsti laikinai pasunkėjusi Anglijos ūkinė padėtis.

Jau dabar galima pasakyti, kad Europos apsiungimas tuo nesibaigs. Anglijos pavyzdys paveikė likusias Europos valstybes. Pirmutinė Austrija jau pasisakė, kad jos vyriausybė turi nedelsdama pradėti derybas su Europos ūkio Bendruomene ir įjungimo į ją reikalus.

Austriją paseks Danija. Jau nesvyrudama pasisakė už įstojimą į Šveicariją, atrodė, pasukubės padaryti tą patį ir kitos Skandinavijos valstybės.

Formalus tur reikalingas sprendimas pareikalaus nemažai laiko, bet turint galvoje, kad daugiausiai pagrindo turėjęs svyruoti Anglijos parlamentas, ilgiau-

dėjo Žemaitę niekinti. Dėl to tarp žemaičių kilo dideli vaidai ir prasidėjo vieny prieš kitus karas. Bet Žemaitė smarkiai maištininkus nubaudė. Jos įsakymu atvyko dievė Giltinė su savo dukterimis Pavietre ir Cholerą, maištininkai ėmė labai sirgti ir mirti, o dievas Pykuolis gaben o numirėlius į pragarą. Likusieji gyvi pasidavė ir pradėjo prašyti Žemaitės susimylėjimo. Bet ramybės jau nebuvo. Išgirde apie žemaičių laimingą žemę, juos užpuolė atvykę iš užjūrio svetimos tautos žmonės. Žemaitė sušaukė savo vyrus ir užpuolikus sunaikino. Dabar dievas Perkūnas jau liepė jai grįžti į dangų, ir ji išnyko. Negalėdami suprasti, kaip visa tai pasidarė, žemaičiai pradėjo kalbėti, kad Žemaitė negalėjusi būti jų motina, o tik kažkokia ragana, Žemaitės vardu pasivadinus. Jie atšalo nuo jos pamokų, išnyko vienybė, prasidėjo ginčai ir žuvo visa jų laimė. Dievas Perkūnas nutarė juos nubausti: atsiuntė Giltinę su Pavietre ir Cholerą, žmonės pradėjo mirti, o numirėlius Pykuolis gaben o į pragarą, kaip ir pirmiau. Pagaliau Žemaitė pagaliau savo vaikų, ir ji atsiuntė iš dangaus savo sūnų Duongį, kad padėtų jiems atsteigti laimę. Duongis atvyko persirengęs į elgetą, bet kadangi sūnys jo nelaukė, tai žemaičiai nusprendė, kad tas atėjūnas pavojaingas, ir nutarė jį užmušti. Tas planas betgi nepavyko. Elgeta sumetė juos į krūvą, po jais prasivėrė žemė ir visus juos prarijo.

—Kazin, Maiki, ar galėjęs taip būti?

—Ar tėvas jau netiki stebuklais?

—Siur, kad tikiu.

—Nu, jeigu tiki, tai neabejok.

—Olrait, Maik, aš jau tylėsiu. Sakyk, kaip buvo toliau?

—Toliau, tėve, buvo dar įdomesnių nuotykių. Dėl žemaičių susipyko dievai ir danguje kilo didelis karas. Bet paliksim tai kitam kartui.

—Okei, aš tavęs lauksiu.

SUDEGĘ NEPAKILĖS

Eastern Airlines bendrovės prekinis lėktuvas užsidegė, kai jis norėjo pakilti iš New Yorko oro uosto. Trys lėktuvo įgulos nariai išsigelbėjo, bet lėktuvas visiškai sudegė.

šiai tą klausimą svarstęs, 313 balsų prieš 5 nutarė Europos ūkio Bendruomenę dėti, tai Europos ūkinio apsiungimo klausimą reikia laikyti beveik tikru dalyku.

Anglai neslepia, kad stipriausias motyvas, kuris priverstė juos padaryti tokį sprendimą, yra bolševizmo grėsmė laisvajam pasauliui. Anglai Macmillano lūpomis atvirai pasisako, kad santykiai apsiungusios Europos su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis kaip buvo taip ir turi pasilikti draugingi.

Europos ūkinį apsiungimą seks jos esminių reikalų suglaudimas. Ir tas vėl pirmoje eilėje tam, kad lengviau apsigintų nuo didėjančios diktatūrinio bolševizmo grėsmės. Taigi, visi 300 milijonų europiečių, Europos apvienyta pramonė, atomo energijos išnaudojimas bus panaudoti kovai su Kremiaus grėsme.

Ateityje Europos ūkinis ir politinis apsiungimas turės sugauti dar nevieną kliūtį, bet kas jau pavyko pasiekti, turi mus nuosirdžiai džiuginti ir stirti mūsų viltis, kad pasiekto laimėjimo ir Europos visokios pažangos jau niekas nepajėgs sustabdyti.

PRIVALĖJO ŽVIRBLIUS NAIKINTI

Žvirblis, rodos, toks mažas paukštėlis, o žiūrėkite, kokią griežtą įsakymą 1744 m. birželio 22 d. išleido Prūsijos karalys jiems naikinti.

Tas įsakymas nustatė, kiek kiekvienas valstietis ar miestietis turėjo išnaikinti žvirblių ir varnų. Kasmet kiekvienas valstietis turėjo pristatyti atitinkamai įstaiagai po 12 žvirblių galvų, kerdžius, kumetis ir kt. po 6 miestiečiai, kurie turi laukus, taip pat privalejo su gauti po 12, o sodininkai po 15 žvirblių.

Girnininkai, eigučiai, sargai turėjo atnešti 24 varnų ragus.

Istaigos išduodavo kvitus už pristatytas žvirblių galvas ir varnų nagus. Už įsako nevykdymą valstiečiai ir miestiečiai buvo baudžiami pinigine bausme.

KAM GERAI INDIJOJ?

Visų pirma karvėms, nes jos ten laikomos šventomis. Jas draudžiama skersti, todėl jų pilna net dideliuose miestuose. Neretas atsitikimas, kad atsigulusios gatvės karvės sulaiko ištisą automobilį vartine. Kadangi negalima jų skersti, tai draud-

žiama ir jų mėsa valgyti, bet sviestą indai mielai valgo, nes jis turis ir gydomosios galios.

Gerai ten ir beždžionėms, kuros taip pat laikomos šventomis. Jų tiek daug, kad žinovų apskaičiavimu, įvairių maisto gaminių surija daugiau, negu žmonės. Jos ateina ir į namus maisto ieškoti ir čia iškrausto sandėlius. Žmonių ten milijonai badauja.

Neblogai ten ir vyrams, ypač "meilės" vyrams šventėje, kuri minima kasmet.

Tą dieną savo vyrus mylinčios moterys visaip stengiasi savo meilę parodyti, net plaudamos jiems kojas, papuošdamos juos gražiausių gėlių vainikais, meldamosi, kad jie sveiki ilgai gyventų.

KAS ČIA KALTAS?

Gal teisingi yra tie, kurie sako, kad kokie žmonės, tokia ir jų valdžia. Iš tikrųjų.

Mes piktinamės, kai paaiskėja, kad kuris nors žemėnis ar aukštesnis valdžios pareigūnas savo padėtyje tuo ar kitu būdu panaudoja savo reikalus, o iš antros pusės, tokį pareigūną vėl renka kuriai nors atsakingai vietai — majorui, parlamento nariui ir t. t.

Štai keli pavyzdžiai, kuriuos šiomis dienomis priminė toks rimtas laikraštis "The Christian Science Monitor" ir kuriuos patys mes dar galime atsiminti. Jie imti iš Massachusetts valstijos, bet panašių pavyzdžių netrūksta ir kitose valstijose.

James M. Curley dauguma Bostono gyventojų rinko majoru net 4 terminams, nors teismas jį buvo baudęs ir, žinoma, ne už girtinus darbus.

Kongresmonas T. Lane 1956 m. buvo nubaustas už pajamų slėpimą ir valstybinių mokesčių nedamokėjimą (nubaustas sumokėti nusuktus mokesčius, \$10,000 pabaudos ir 4 mėn. kalėti pataisos namuose), o jis po to jau du kartus buvo perrinktas kongresmonu.

John Patrick Connolly už kyšį buvo nubaustas 3-4 metų kalėti, bet atsėdėjęs 2 su puse metų buvo išleistas, gubernatoriaus Devero visai amnestuotas ir 1959 m. vėl išrinktas Bostono miesto tarybos nariu.

Mass. seimelio narys Ch. Iannello žiais metais nubaustas už vagystę 1 metus pataisos namų. Byla jau buvo iškelta, bet jį seimelį praeitį lapkričio mėnesį jis buvo išrinktas.

Arthur Dello Russo, Medfordo miesto tarybos narys, nuteistas 4 mėn. kalėti už valstybinių mokesčių sukėmą, iki šio mėnesio dar ne iš kalėjimo išėjęs, bet is kand.datuoja būsimuose rinkimuose į senąją vietą ir jau įteikė reikalingus raštus.

Pavyzdžiai aiškūs ir daug pasakantieji: teismo bausmės už blogus darbus asmenis piliečiai lengva širdimi vėl renka atsakingoms pareigoms. Kol visuomenė neįrupins turėti dorus renkamus atstovus, tol ji neturės ir dorų rinktų ir skirtų pareigūnų. Žinoma, nedorų žmonių visur ir visuomet pasitaiko, bet jei visuomenė yra abejinga kovoję už dorą valdžią, ji niekada tokios neturės. Ne tik Massachusetts valstijos žmonės reikėtų apie tai rimtai pagalvoti ir sprendimą padaryti: Rinkime tik dorus, jokiais blogais darbais nesusitępusius asmenis.

J. V.—gas

NEVISOS IR VARNOS GALI SUSIKALBĖTI

Mokslininkai patyrė, kad, pavyzdžiui, Amerikos varnos negali susikalbėti su Prancūzijos varnomis, o Prancūzijos varnos nesusikalba su Anglijos varnomis, arba, kitaip sakant, kiekvieno krašto varnos kalba kita kalba.

Tas patirta užreikordavus varnų kranksėjimą įvairiais atvejais. Tos pačios vietos varnos, išgirdusios užreikordotą kranksėjimą pavojui išpėti, tuoj slėpėsi, o jei tai buvo kvietimas "į svečius," tuoj atlėkė. O kito krašto varnos tos "svetimšalės" gimnastikos kalbos nesuprato ir jį visiškai neatsiliepė.

Gal panašiai ir kiti paukščiai įvairiuose kraštuose savaip kalba?

LIETUVĄ VAZIAVO MELSTIS

Bolševikų "Vilnius" redaktorius ir direktorius Jonas Mažeika, išvykęs į Lietuvą su eiskursija, skuba "Vilnai" pranešti, kad jis ir kiti, Vilniuje pinigus banke išmainę, skubėję vykti į Aušros Vartų ir kitas bažnyčias.

Linkime parsivežti daug dvasios šventos.

IDOMIOS KNYGOS ROMANAI

Jurgis Gliuda, ŠIKŠNOSPARNIŲ SOSTAS, premijuotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina \$2.50.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie gyvenimo, 394 psl. kaina \$5.00.

Pranas Naujokaitis: UPELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, 509 psl., kaina \$4.00.

Vincas Ramonas: MIGLOTAS RYTAS, 166psl., kaina \$2.00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 psl., kaina \$4.50.

Juozas Svaistas: JO SUZADĖTINĖ, premijuotas romanas iš Vinco Kudirkos motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vaikus pilnais žmonėmis ir tikrais lietuviais, 397 psl., kaina \$4.00.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoje 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

ANTANAS TULYS

Gaidžių kova

Cia spausdinama novelė paimta iš to autoriaus neseniai pasirodžiusios knygos "Tūzų Klubas," kurią išleido Terros bendrovė. Knygos kaina \$3.00. Knyga gaunama ir Keleivio administracijoje.

Kumberlando kalnų grandinėje į Erelio viršūnę mes įkorpėme vienuoliktą valandą. Čia liepsnojo kalnų saulė, o apačioje slinko debesys, miglos ir paslaptys. Pro jų plyšius spindėjo auksinių ir žalių spalvų mišinys. Kalnų didybė ir lengvas oras žadino jausmą, kad iš čia kielionė į pražūtį būtų greita ir lengva.

Už vieno staigaus užsisukimo mes radome kaimelį—kalno viršūnėje, kaip erelio lizde, gyveno žmonės. Pliki nameliai stovėjo tik vienoje kelio pusėje, prisiglaudę prie smailgalio. Kitoje kelio pusėje niūrojo eglaičių ir klevelių mišinio truputį slepiama staigi kalno nuolaida, praraja. Kaimelyje buvo viena visokių daiktų ir daiktelių krautuvė ir vienos sektos bažnytelė. Tarp krautuvės ir bažnyčios sūkavo ratu susispietęs žmonių būrys. Kadangi buvo šiočia diena ir dar prieš pietus, tai mus sudomino, ką ten dabar tie žmonės daro, ko jie jaudinasi. Pasukome automobilį iš kelio ir išlipome pažūrėti.

Žmonės buvo apsitaisę kasdieniniais rūbais, kiti staciai nudrįskę; vyrai vienmarškiniai, o moterys lengvomis, apėjusiomis suknėmis. Suaugusiųjų tarpe maišėsi keli berniukai ir mergaitės. Jie visi buvo saulės nudegti, apvalūs, pilni sveikatos ir smagių, nors ir susijaudinusių veidais. Žiūrėdamas į tuos žmones, jų namelius, pajutau dar didesnę vienumą, dar gilesnį ilgėsį. Nesimėtė čia nei vieno šuns, nei vieno naminio gyvulio bei paukščio, ir teko spėti, kad naktį aplink šį kaimą kaukia kajotai, sukeldami dar didesnį ilgėsį ir aiškesnę vienumą.

Įsiskverbę į kalniečių ratą, pamatėme bent dešimties kvadratinį metrų keturkampį, virve apvestą ir piūvenomis išpiltą. Du vyrai ėjo iš jo, nešdami po supesiotą mažytį gaidį, o trečias su piūvenomis lindo į keturkampį, kurį kalniečiai vadino gaidžių arena. Jisai užbarstė tas vietas, kurios buvo nuo kraujo rudos arba raudonos. Netrukus tie patys vyrai atnešė į areną kitus du gaidžius. Aukštesnysis vyras laikė baltą gaidį, o žemesnysis rudą. Gaidžiai buvo ne ką didesni už gerą balandį, gyvomis, žvaliomis akimis ir tviskančiomis plunksnomis. Rudas gaidys buvo tikrai gražus paukštis, žalios ir raudonos plunksnos ant jo tviskėjo ir mirgėjo. O antrasis buvo baltas kaip sniegas, ir blizgėjo taip pat, kaip sniegas. Jis atrodė truputį didesnis už raudonąjį, bet abu buvo menkučiai, galėjo turėti po tris ar keturis svarus. Nukirptomis skiauterėmis, ilgiosios plunksnos taip pat apkarpytos, kad nekludytų jiems kovos metu.

Vyrai pamaži tvirtino prie gaidžių pentinų dvišmenius, truputį lenktus peilius, kaip kalniečiai mums pasakojo, buvo tiksliai tam reikalui išgalvoti. Toliau mes pamatėme, kad jie yra aštrūs, kaip skustuvai—tiek aštrūs, kad perkerta ore lekiančią plunksną.

Rate ėjo didelis judėjimas. Ir vyrai ir moterys nervingai rėkavo, švaistė rankas, "let's go!" šaukė. Tik tie ji, kurie dėjo dolerius už raudonąjį arba baltąjį gaidį stovėjo susikaupe ir tylūs—jų balsas išlėkdavo tik pasiūlant arba priimant lažybų pasiūlymą. Vienas vyras stovėjo tylus, kaip stulpas—jisai turėjo negrą už jį kalbėti. Tas negras laikė iškeltą sauja mažų ir didelių banknotų ir nesustojamai šūkavo.

—Du už raudonąjį, dešimt už raudonąjį, kas ima? Simtą už raudonąjį, kas ima?

Kai jo pasiūlymai buvo rankos pakėlimu arba galvos palenkimu priimti, negras vėl tą patį šaukė:

—Du už raudonąjį, dešimt už raudonąjį, kas ima? Simtą už raudonąjį, kas ima?

Šie žmonės, matyt, yra visi savo žodžio verti, nes lažybas jie vedė žodžiais bei ženklais, pinigų iš anksto nesudėdami.

Mano Faustina tuo tarpu davė visokius klausimus vienam ramiam vyrui, kuris atrodė viską žinąs apie tą gaidžių veislę ir apie tuodą gaidžių. Greitai stosiandų į kovą gaidžių tėvai, kaip pasakojo tas ramus vyras, yra pasižymėję: kovoje su geriausiais pestukais. Rudojo tėvas, praradęs koją arenoje, tebėra gyvas ir dar apniurkęs bet gaidį. Jaunikliai lekia nuo jo, pamatę piktas jo akis, o senesnieji—atsiminę galingą ir garbingą jo praeitį. Baltojo tėvas—mirus kovoje, bet taip pat buvęs pasižymėjęs, užmušęs kelis gerus gaidžius. O šios kovos dalyviai, kaip vienas, taip ir antras, yra nukovę po du pačių geriausių paukščių ir išėję iš arenos mažai sužeisti. Tačiau rudasis gaidys turįs daugiau šansų laimėti. Jo giminė esanti geriau pasižymėjusi. Nors, kaip viskas, taip ir gaidžiai, be kito, reikalauja ir laimės.

Daugiau pinigų buvo siūloma už raudonąjį. Į galą,

MILIONIERIUS, MARINAS IR POLICIJA

Iš kariuomenės pabėgo marinas Dion Davis, 19 metų vyrukas (kairė). Jį prigludė savo dvare milijonierius John Harrell (šalia marino). Kai policija norėjo mariną areštuoti, J. Harrell pasipriešino. Jis sutelkė "Konservatyvės Krikščionių Bažnyčios" narius, kad padėtų jam ginti dezerterą. 109 Illinois valstijos policininkai ir 25 FBI policininkai, įsiveržę į turtuolio dvarą ir išsigabeno jį ir pabėgėlį į kalėjimą. Taip pasibaigė turtuolio grasinimai "nepasiduoti iki galo."

BŪRO VASARA

Ale dabak, brolau! aš tau daugiau pasakysiu. Tu su manim žinai, kaip būrą, baudžiava baudžia; Ir, kaip bėdžius toks, kasdien kantriai pasilenkęs, Po baisioms vargų naštomis vos gal atsidvesti! Ak, kas gal visokias mūsų bėdas surokuoti! Vasara, juk žinai, kasmet tik vos pasirodo. Štai kiekviena žiopyls jau būrą pradeda stumdyt. Kaspars, ant galvos iškėlęs skiauterę riebią. Kaip gaidys vištas gainiodams gąsdina žmones; Ale jo tarnas Diksas dar baisiau pasipurtin'. Kad jis kardpalaikį, nei pons, prie šalies prikabinęs, Tarp baudžiauninkų mudraudams rekti pagauna: Nes jis vis kytriau už poną nor padaryti. Ir aukščiau už jį, tik mislyk, veržiasi sėstis. Ar tai švankus darbas, ar reik taip viešpatį niekinti? O kad blonzas toks savo ponui išsišiepia, Ar dyvai, kad būrą jis jau visą suėda? Juk žinai, brolau, koku, kad sivilina saulė, Ir, kad, prakaitui srovėms per nugarą teskant, Jau ir blogs skilvys dėl pietų pradeda skūstis: Rods, ir jam perlenkio reik kasdien pasitiešt. Ale kuo gal biednas būrs savo vėdarą linksmint, Kad jam plutos tik ir kėžas vos pasiliko. Taip vargingai jis, savo sausą truputį kramtęs, Ir ištroškęs, jau malkelio gert užsigėdžia. O ką gers, kad skinkio jam nei viens nepasiūlo? Taip jis iš bėdos, pas klaną kokį nušokęs, Išsisas ir didžiai dūšaudams vandenį laka. Kur vabalai visokie su varlėmis šokinėja: O štai Diksas su lazda dar muša nabagą.

Tai ištrauka iš Kristijono Donelaičio "Metų" antros dalies—Vasaros darbai. Pirmą kartą "Metai" buvo išleisti 1818 metais.

Milionas už žmona

Buvo laikas, kad žmonas yra privaloma. Bet jei kas nori žmoną keisti, tai jau brangiai atsieina. Ir vis dėlto trečdalis išsiskiria.

Paprasto vyro žmona, aišku, ką čia gali gauti, jei skiriamas teismas ir pripažįstama vyrų kaltė. Kas kita turtuoliai, milijonieriai. Jiems tenka savo buvusiosioms žmonoms riebiai mokėti, nors ta jo žmonelė iki vedybų ir cento prie dūšios neturėjo.

Štai keli pavyzdžiai, kiek kas už savo buvusias žmonas gavo mokėti.

Kada nebesirado pinigų už baltąjį, kai kurie rudojo gaidžio entuziastai jau siūlė tris dolerius prieš du, net keturius prieš du. Dabar lažybos vėl pagyvėjo, vėl atsirado dedančių už baltąjį.

—Dvidešimt dolerių prieš dešimtį, kas ima?—šaukė negras.

—Aš, atsiliupė Faustina.

Negras pažvelgė į savo poną, kuris linktelėjo jam galvą.

—Tu nieko nežinai apie šį sportą,—pastebėjau žmonai.

—Baltasis didesnis; jis laimės,—atsakė ji. Pagaliau vyrai paleido gaidžius viduryje arenos vieną prieš antrą.

(Bus daugiau)

nas gavo mokėti. Tabako "karalius" Richard Reynolds trims žmonoms, su kuriomis jis išsiskyrė, sumokėjo daugiau nei 14 milijonų dolerių. Daugiausiai kaštavo pirmoji žmona—Elizabeth Dillard, su kuria Reynolds persiskyrė 1946 m. Ji gavo alimentų 9 milijonus ir keturiems vaikams tris milijonus. Antrosios žmonos jis sugėbė atsikratyti už 2 milijonų dolerių, namą New York'e, vilą Miami Beach ir 3 Cadillac'us.

Su trečiąja žmona Muriel Greerough persiskyrė 1960 m., jai gauna mokėti kas mėnuo po \$1,000.

Automobilių "karalius" Horace Dodge persiskyrė su keturiomis žmonomis ir kiekviena jų jam kaštavo po vieną milijoną dolerių.

Batų pramonės milijonierius Harry Karl, persiskyręs su pirmąja žmona aktore Marie MacDonald, sumokėjo vieną milijoną ir kiekvienam vaikui (dviem įsūnytiams ir vienam, reikia spėti, savam moka po \$250 kas mėnuo.

Su antrąja žmona jis tegyveno 23 dienas, bet alimentų sumokėjo \$112,000, taigi viena su ta žmona gyvenda diena jam atsiėjo \$4,900.

Miljonierius Tommy Manville vedė 12 kartų ir juo trumpiau jis su kuria žmona tegyveno, tuo ji jam brangiau kaštavo.

Savo buvusiai žmonai Pat Gaston, su kuria jis tegyveno 2 mėnesius, jis sumokėjo \$52,000, kitai, su kuria gyveno 12 dienų, jis sumokėjo \$140,000. Bet brangiausiai jam atsiėjo Macie Ainsworth, su kuria jis tegyveno 17 su puse valandų, o gavo sumokėti net \$280,000. Vadinas, kiekviena vedybinio gyvenimo minutė jam atsiėjo 631 doleris.

Šitos istorijos negalima baigti, nepamirėjus ir Winthropo Rockefellerio, kuris po šešių vedybinio gyvenimo metų persiskyrė su lietuvaite Barbora Paukeikiute, angliakias dukterimi. Barbora gavo bene penkis milijonus dolerių ir sūnui iki 18 metų amžiaus kas mėne-

Kas veda, tai yra kaip tas, kuris išeina žvejoti į jūras: nežino, kas jo laukia—gal atsineš perlsus, gal žuvį, o gal tik kentėjimus.

I HOLLYWOODA

Kylanti žvaigždė Jean Robbins iš Bayside, N. Y. vyksta į Hollywoodą dalyvauti sukančiam filmą Wagon Train.

si moka \$800, o vėliau po 1,200 dolerių.

Iki šiol negirdėtos sumos reikalauja Marjorie Hartford. Iš vyro 47 milijonų ji reikalauja 25 milijonus. Kiek jai teismas priteis, vėliau sužinosime.

PIRMOSIOS

Prancūzė Olympe de Gouges buvo pirmoji profesorė laikraštiniame 1793 metais. Per revoliuciją giljotina jai galvą nukirto.

Lenkė Marija Skłodowska-Curie buvo pirmoji moteris Prancūzijos mokslų akademijos narė, išrinkta 1922 m.

Eugenija Niboyet buvo pirmoji leidėja, leidusi nuo 1848 metų "La Voix des Femmes" žurnalą, kuris buvo pavestas išimtinai moterų reikalams.

Suomė Jadvyga Gebhard buvo pirmoji moteris, patekusi į parlamentą 1907 m.

Pierre Mortier buvo pirmoji moteris, gavusi leidimą žepeliną vairuoti.

Prancūzė Zuzana Lenglen pirmoji teniso čempionė.

1923 metais.

Amerikietė Gertruda Edlerle buvo pirmoji moteris, 1926 m. perplaukusi Anglijos kanalą.

Amerikietė Amelia Earhardt buvo pirmoji moteris perskridusi Atlantą 1933 m. Blanche Etienne buvo pirmoji takso vairuotoja Pažiuje 1904 metais.

Ona Liorentaitė buvo pirmoji moteris nepriklausomai Lietuvoje, gavusi leidimą vairuoti civilinį lėktuvą.

DARBŠTI BITELĖ

Kol bitė surenka 3 uncijas medaus, ji turi aplakstyti milijoną žiedų. Iš avilio bitė telekia 40 mylių greičiu per valandą, o grįždama ratuota su trimis ketvirtadaliais savo kūno svorio kroviniu, ji bepajėgia lėkti 20 mylių per valandą.

Bitė iš vieno pusės akro žydinčių obelių gali surinkti 20 svarų medaus, o iš tokio pat ploto žydinčių baltųjų akacijų net 4000 svarų.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

- VAIKO SVEIKATA, parašė dr. V. Tumėnaitis, daktaras, sveikatos patarimų vaikų sveikatos klausimais, 126 psl., kaina \$1.25
- DIENOJANT, "knygnešio karalius" sūnus Kipras Bielinis idomius atsiminimus, 464 psl., kaina \$2.00
- 1905 METAI, Kipro Bielinio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai, kaina \$6.00
- ZVILGNSIS I PRAEITĮ, K. Žukaitis, idomūs atsiminimai, 477 psl., kaina \$5.00
- PASAJLIO LIETUVIŲ ŽINYNAS, parašė Anicetas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvių visame pasaulyje, 464 psl., kaina \$6.50
- LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE, surinko ir suredavo Jonas Balys, 472 dainos su gaidomis, Angliškai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, į kita 326 psl., kaina \$5.00
- MAŽOJI LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutas, J. Lingis, J. Balys ir J. Zilevičius, 326 psl., kaina \$5.00
- LENGVAS BŪDAS ISMOKTI ANGLISKAI, Geriausias vadovėlis pradedantiems angliskai mokytis, duoda ištarimą, angliskus pasiskalbėjimus, kaina \$5.00
- MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TEUGHT, M. Inkiėnas, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliskai kalbančiams, 144 psl., kaina \$1.25
- DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI, Populiari ir naudinga knyga šiu dienų klausimams suprasti, kaina 50c
- NEMUNO ŠŪNĖS, Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkių ūkininkų sukilimo prieš Sme-tonos diktatūrą. Pirmą dalis 380 psl., kaina \$3.00
- NEMUNO ŠŪNĖS, Andriaus Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai, kaina \$4.00
- LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtojimas pagrįdai, Paulius Galumė, didelis knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje, kaina \$8.50
- SAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo, 178 psl., kaina \$2.00
- TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūros faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 psl., kaina 50 Cnt.
- NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl., gera popiera, kaina \$5.00
- AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRLSTAUS VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbu susipažinti, kaina \$1.20
- MILŽINO PAUNKSMĖ, Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 73 psl., didelio formato, gera popiera, kaina \$2.50
- KODEL AŠ NETIKIU I DIEVĄ? Atvira nuomonė, idomūs argumentai, kaina 20 Cnt
- ALTORIŲ SESELY, V. Putino-Mykolaicio romanas trijose dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsida-dėjo kunigybę dėl moterystės. Visos trys dalys įrisios į vieną knygą, kietai viršai, 631 puslapis, kaina \$6.00
- LIETUVA BUDO, Stepono Kairio labai vaizdingi idomiai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiekviena progą, gražiais kietais viršeliais, iliustruota, 416 puslapių, didelio formato, kaina \$5.50
- ŽEMAIČIŲ KRIKSTAS, P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laiku, kietai apdarai \$3.50
- ŽEMĖ DEGA, J. Savicko karo metų (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 psl., kaina \$4.50
- ŽEMĖ DEGA, J. Savicko užrašų antroji dalis, 414 psl., kaina \$4.50
- SOCIALIZMO TEORIJA, Trumpai ir aiškiai parodyta, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis, kaina 25 Ct.
- ISJUSIEMS NEGRIZTI, M. Kati-liškio meistriškas aprašymas, kaip karui einant prie galo tūkstantai lietuvių bėgo į Vakarų nuo rusų "vaduotojų", 536 psl., kaina \$5.00
- SUZADETINĖ, J. Titinio 15 trumpų pasakojimų, 180 psl., kaina \$2.00
- BARABAS, Paer Lagerkvisto istorinė apysaka, laimėjusi Nobelio premiją, kaina \$2.25
- ŽEMAITIS RASTAI, Garisiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina 50 Ct.
- LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA, Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai, kaina \$1.00
- CEZARIS, Miroko Jesulio romanas trijose dalyse, kiekviena dalis po \$2, ar visos 3 dalys \$6.00
- NAUJA VALGIŲ KNYGA, parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietuviškų ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina \$1.25
- POPIEŽIAI IR LIETUVA, kunigo M. Valadkos parašyta knyga, 250 puslapių, kaina \$2.50
1. KISS IN THE DARK, J. Jazminio anglų kalba sodrus vaizdeliai. Kaina kietais viršeliais \$2.00, o minkštais viršeliais \$1.00
- ATLAIDU PAVESYJ, P. Abelkio romanas iš žemaičių Kalvarijos praeities, 467 psl., kaina \$4.00
- VISUOTINAS TVANAS, Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sakomoklas? Kaina 25 Cnt.
- SOCIALDEMOKRATIJĄ IR BOLŠEVIZMĄ, Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knyguotė, kaina 25 Cnt.
- SOCIALIZMAS IR RELIGIJA, Parašė E. Vandervelde, vertė Vardėnas, kaina 25 Cnt.
- TAVO KELIAS I SOCIALIZMĄ, Parašė Leonas Blumas, Trumpas socializmo aiškinimas, kaina 25 c.
- JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išpuolis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui, kaina 25 Cnt.
- DEL LAISVOS LIETUVOS, Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje, kaina 25 Cnt.
- LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GALRES, 32 psl., kaina 25 Cnt.
- VLIKO GRUPŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuosė nėra vienybės, 80 psl., kaina \$1.00
- SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės 1918 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., geras popierius, kaina \$10.00

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway —i— So. Boston, Mass.

Pasileidau plačiais keliais

(Tęsinys)

(Kelionės įspūdžiai)

Pasiekus šioje papėdėje aptvertą aikštelę, palydovas tyčia sušaukia turistus trumpam laiku pasigrožėti, o tuo tarpu srovė, atsimušusi į uolą, ištisais kibirais verčia vandenį ant galvos ir negali atsispręsti. Tada kuo greičiau suk nugarą. Mūsų grupėje pora paauglių, po 10-12 metų berniukščiai, net bliauti ėmė, kol supuolę didesni apsuks atbulus.

Išsikėlus į viršų ir perėjus į žemyną, yra nuo kranto nuvestas pustiltis su geru bokštu viską apžiūrėti iš viršaus, o nusileidus žemyn, gali sėsti į laivelį, vadinamą Mergelė ant bangų (Maid of the Mist) ir tave priveis prie srovių. O kad vaizdas būtų pilnesnis, nepatingėkit pereiti Kanados pusėn ir apžiūrėti abu krioklius iš kito šono. Ir čia yra aukštas (Falls View Observation Tower) kritimams apžiūrėti iš viršaus ir per Table Rock House keltuvu nusileisti prie kanadiško kritimo papėdės, vadinamos pasagos — Horseshoe — iš apačios.

Jei tu domiesi techniskais ir elektrotechnikais klausimais, kaip tik dabar turi progą apžiūrėti vieną kanadišką hidroelektrinių, kurios beveik svečias esi, nes tame Table Rock House ir gaminama ta stebuklingoji šviesa, kuri naktimis apšviečia amžinai ošiančias sroves ir glaudžiai sugludusias jaunavedžių pores, atvykusias iš visų pasviečių laimingiausių medaus mėnesio dienų praleisti. Bet man, seniui, jau laikas gulti ir nevalia prieš naktį į piktą pagundą įpulti.

Tad iki pasimatymo rytą ryta.

Aukščiausias išspausdintas posmas turėjo tilpti praeitame numery antros skilties vidury prieš pastraipą, kuri prasideda žodžiais: "Vakar greitomis apibėgome..."

Atsipašome už klaidą.

Red.

Pirmasis baltasis žmogus pasiekęs ir aprašęs Niagaros krioklius, buvo prancūzas vienuolis tėvas Louis Hennepin, kuris su nedideliu būriu palydovų 1678 m., tyrinėdamas Naująją Žemę, pasiekė šią vietą. 1679 m. sausio mėnesį su kitu prancūzu tyrinėtoju Robertu C. De La Salle aukštutinėje Niagaroje (prie krioklių) pasistatė burlaivį Griffin ir praburiavo Didžiuosius ežerus. Robertas C. De La Salle vėliau prancūzų karaliaus buvo paskirtas Louis-

anos (atseit Liudvikinės) gubernatoriumi, bet netrukus savųjų prancūzų buvo nužudytas.

Jau aukščiausias mūsų minėta Ožkos sala, kaip lygiai ir Trijų Seserų salos, turi savo istorinę praeitį.

Anglų karininkas John Stedman nupirkęs iš Seneca indėnų didžiulią salą, kuri apima apie 70 akrų žemės, ir 1779 m. perkėlęs ten keltą gyvulių. Bet žiema buvo tokia kieta, kad visi gyvuliai iškritę ir likusi tik viena barzdota ožkytė, kurios garbei sala ir pavadinta Ožkos vardu.

Trijų Seserų salos yra labai mažytės prie didžiosios salos viršūnės kairiojo šono, sujungto su ja ir tarp savęs tiltais. Čia prasideda didesnės salos, rėvos. Prie jų yra dar ir ketvirtoji salikė-brolukas, visų mažiausia, bet tiltais su nieku nesujungta taip ir pasiliko bevairė. Nuo čia atviras vaizdas į kanadišką, arba pasagos krioklį. Kada vanduo būna nuslūgęs arba žiemos metu kada būna užšalęs, saules galima pasiekti ir be tiltų. Žinoma, ne be tam tikros rizikos. Pirmą kartą salos tiltais buvo sujungtos 1868 metais. Bet dar prieš tai, be kitų, ir generolo Whitney trys dukterys buvo pasiekusios šias sales. Jų garbei salos ir buvo pavadintos Trijų Seserų vardu.

Viena sena indėnų legenda pasakoja, kad dėl jaunos mergaitės mergaitės rankos atkakliai varžėsi du jaunikaičiai. Nors jos širdis jau buvo pasirinkusi, bet drovumas neleidė to parodyti. Ir štai, netoli krioklio jos akivaizdoje susitinka varžovai ir stoji į mirtiną dvikovą. Bet jos pasirinktas mirtinai sužeidžiamas ir, vos spėjęs išreikšti savo meilę, čia pat prie jos kojų miršta. Mergaitė šio įvykio sujaukdinta, išsoka jo veltėn ir dingsta krioklio verpetuose. Esą ir dabar kartais matyti ją dugne iškeltois rankomis lyg siekiančią apkabinti mylimąjį.

Tai va iš kur paimtas toks prasmingas anų dviejų garlaiviukų vardas—Mergaitė ant bangų—Maid of the Mist. Bet ar visi smalsuoliai, apiplaukę krioklį papėdės šiais laiveliais, žino tai?

Niagaros krioklius nuo Hennepino laikų yra aplankę daugelis pasaulinio garso valstybės vyrų: karalių, prezidentų, ministrų, generolų, mokslininkų ir tt. Šiais laikais aplanko vidutiniškai apie pusketvirtą milijono žmonių kasmet.

Niagara tai jaunavedžių ar senelių prieglauda karšči. O vaikai, kaip žvirbliai ir nuolatinių kovų laukas. Čia jau daugelį tūkstančių metų kovoja negyvoji gamta: vandens sriautai graužia uolas; žmorigas kovoja ir su gamta ir tarp savęs. Džiugu, kad žmonių čia vestos tarpusavio kovos jau nuėjo pusantro šimto metų užmarštin ir iš jų tik didingi paminklai byloja šių dienų keliauninkui apie anas kovas. Bet keliauninkas nebūtų keliauninkas, jei jam nerūpėtų ir čia giliai pasiknistų ir praeitį.

Apie pusketvirtos mylios žemyn nuo krioklių, Amerikos pusėje, yra vadinamoji Velnio duobė — Devil's Hole. Tai upės krante plysnyje nuo 100 iki 200 pėdų gylio, statmenai krintas žemyn, per kurį paviršiaus vanduo (tirpstant snigui ar po lietaus) nuteka į upę, o vasarą paprastai sausas. Ši srovė vadinama Krūvinioji — "Bloody Run".

Indėnų legendos pasakoja, kad čia esanti piktųjų dvasių buveinė — Home of Evil Spirits. Šią vietą baltųjų pirmutinis yra aplankęs jau minėtas Robertas C. De La Salle 1678 m., bet po to ji buvus vėl užmiršta. Ir tik 1763 m. rugsėjo 14 d., kada čia įvyko baisi kruvina drama, ši vieta vėl prisiminta. Tą dieną iš forto, vadinamo Schlosser (netoli Buffalo) į Niagaros fortą (prie Niagaros upės žiočių) vyko maisto transportas, lydimas anglų kariuomenės būrio. Ir štai, privažiavus netoli Velnio duobės, staga iš miško puolė vilkstinė Senecos indėnai ir vertė viską į tą plyšį, ir žmones ir arklius suvežimais. Pagal apygardos komendantą Sir William Johnson oficialų pranešimą žuvo 5 karininkai ir 65 kareiviai, neskaitant civilių, kurie buvo prie transporto. Išliko gyvi tik trys anglai: jau minėtas John Stedman, Ožkos salos savininkas, raitas prasilaukęs pro indėnus, vienas civilis, pasislėpęs krūmuose, ir 14-metis būgintininkas, vardu Matas (Matthews), kuris, bekrėdamas į prarają su visu būgnu, užkliuvo to paties būgno perpetine juosta už medžio šakos ir pakibo. Zuvusiųjų atminimui ši vieta ir pavadinta anuo Krūvinuoju vardu. Čia įrengtas viešas tautos parkas, bet šiuo metu sunkiau pasiekiamas dėl vykdymo didžiųjų elektros jėgainių ir ypač plačiųjų kelių statybos. Daug kur suversti didžiuliai kalnai akmenų skaldos, tai vėl išraustos giliausios daubos. Bet užbaigus šiuos darbus, bus lengva iš Niagaros šią vietą pasiekti.

Pavažiavus kelias mylias 18 kelių žemyn, pravažiuojame nedidelį svarų Lewiston (tariama: Luiston) miestelį, o už jo kelias apileistas farmas. Nemaži sodai stovi nusiminę, vaisiais apkepūsias šakas giliai sukišę į aukštą žolę. Vienų trobės, atrodo, neseniai ištuštėję, dar gerame stovyje, kitų — jau pajudę, sukrypę nuo senatvės. Net rūpestingai sukrautos malkų rietuvės stovi paniurę, neturėdamos kur dėtis. Tai vienas tai kitur, žiūrėk, plūgas, akėčios ar kuris kitas padargas iškišęs nugara iš vešlios žolės laukia šeimininkų. Bet jie nesirodo. Vieni suseno ir išmirę, kiti išsikėlę į miestus

ar senelių prieglaudas karšči. O vaikai, kaip žvirbliai ir nuolatinių kovų laukas. Čia jau daugelį tūkstančių metų kovoja negyvoji gamta: vandens sriautai graužia uolas; žmorigas kovoja ir su gamta ir tarp savęs. Džiugu, kad žmonių čia vestos tarpusavio kovos jau nuėjo pusantro šimto metų užmarštin ir iš jų tik didingi paminklai byloja šių dienų keliauninkui apie anas kovas. Bet keliauninkas nebūtų keliauninkas, jei jam nerūpėtų ir čia giliai pasiknistų ir praeitį.

Senos kartos ateiviai, dabar gyveną priešiškai Niagaros lietuvių šv. Jurgio bažnyčios duris (berods 18-tos ir Falls gatvių kampe), turėję kelių dešimčių akrų farmą. Bet susenę persikėlę karšči į miestą, o vaikai išėjo savais keliais. Senelė netekusi abiejų kojų, o jis irgi paliejęs, dešinę koją velka skersą. Bet man lankantis dar buvo atropojęs ir lietuvių bažnyčią. Vieni juos laiko lietuviams, kiti lenkais (mat, berods, iš Vilniaus krašto), bet aš neturėjau progos su juo pasikalbėti ar net pavadę sužinoti. Tai va, šie senukai savo farmą pardavė už vieną dolerį tėvam pranciškonams, žinoma ne lietuviams. O šie dabar ir įrengia jau minėtą šventovę, kurią čia pasistengsiu, kiek, žinoma, pajėgsiu, aprašyti.

Išvaizduokime prieš save keliosdešimt akrų plyną, žolę apžėlusį lauką, apsuptą iš trijų pusių krūmų, o iš ketvirtos šono — kelias, kuriuo mes važiuojame. Maždaug per vidurį šio lauko praverstas iš vieskelio įvažiavimas, kuris užsibaigia erdvia mašinoms pastatyti aikšte. Ir įvažiavimas ir aikštė tik smulkia akmenų skalda išpilti. Visas dešinys laukas nuo įvažiavimo aikštės ir dar gilyn iki krūmų, suskirstytas nedideliais keturkampiais ir išvedžiotas išilgai ir skersai cementiniais takais kokių 5 pėdų pločio. Šių takų pakraščiais, vienur vieno pusę, kitur kitoj, žiūrinč bendros padėties, kas keli žingsniai pristatyta žmogaus ūgio pilkos spalvos stovyklų — vyrų ir moterų — ant kokių 6-8 colių aukščio keturkampių pamatų. Prie kojų nedidelė metalinė lentelė su šventojo ar šventosios vardu, o take jau žymiai didesnė su aukotojo, kurio kaštais ji buvo pastatyta, vardu. Yra ir lietuviškų aukotojų pavardžių. Tarp šių stovyklų ant aukstokų cementinių šulų pastatytos kryžiaus kelių koplytėlės, iš priekio pridengtos spalvotu stiklu, ar kita šviesą praleidžiančia medžiaga, kurios naktį kiekviena atskirai apšviečiamos iš vidaus. Šių stovyklų lauko galutiniam kairiajame kampe įrengtas nedidelis apskritos formos tvenkinys, išcimentuotas apvaliom briaunom kokių trijų pėdų aukščio. Viršui briaunos tvorelės vietoje apvestas didžiuliu rožančiumi. Priešais tvenkinį, kiek atokiau, šalia mašinom statyti aikštės, supiltas nedidelis žemės kupstas, o ant jo Fatimos Dievo Motinos stovyla su trimis suklupusiais pie-menėliais. Šalia ant žemės paguldytas didžiulis kryžius

su žmogaus ūgio, berods, baltos marmoro krucifiksu, prikaltu prie kryžiaus pirmo storumo kūgio formos aukstom daugiakampėm galvutėm vinimis. Nukryžiuotasis parietas kojas, pakėlęs kiek dešinią petį ir galvą, lyg bandytų atsipalaiduoti nuo kryžiaus. Žaidžios ryškiai pabrėžtos kraujo dėmės. Visos kitos šv. stovyklos, atrodo, fabrikinės gamybos, bet šiaip jau rimtais veidais ir visa laikysena. Nuo šio kryžiaus prasideda rožančius, apie kurį tik ką kalbėjau. Pirmiausia, kibiroidumo, primenant senovinį vandens indą, — siauru pagrindu ir kaklu, tik labiau išpūstu pilvu, — šulas, laikas rožančius grandinę tarp kryžiaus ir likusios dalies. Tai Tikiu Dievą Tėvą. Kiek atokiau nuo šio šulo, bet arčiau tarp savęs — trys maždaug greifrukto didumo karoliukai — trys Sveika Marija. Tada jau ant tvenkinio cementinės briaunos vėl jau aprašytos formos šulas — Tėve Mūsų, už jo kiek atokiau, bet tarp savęs vėl arčiau 10 karoliukų — 10 Sveika Marija. Ir taip kartojasi aplink tvenkinį, kol apėini visą rožančių. Tvenkinį plaukioja auksinės žuvelės, o tarp šv. stovyklų, pagal cementinius takus, prisodinta gėlių.

Stagrus.
(Bus daugiau)

Vietinės žinios

ISKYLA

Jeigu jums kas, vyručiai, sakytų, kad nėra velnio — netikėtai. Yra nelabasis. Aš pats išitinkau. Va, tik paklausyk, kaip buvo. Aną dieną sutinku So. Bostone gerą prietelį, o jis ir sako:

—Važiuojam į skautų iskylą.

—Kur ji yra? — klausiu.

—Netoli už Brocktono, — Roženo ūkyje, — atsako.

—O, Roženo? Aš kaip tik turiu reikalą į jį. Gerai, važiuojam, — atsakau.

—Vadinasi, sutarta? — klausia prietelis.

—Sutarta, — atsakau.

—5 val. išvažiuojam. Ar tamsta pas mane ateisi, ar aš pas tamstą? — klausiu.

—Kur čia tamsta beklaidžios: jau aš pas tamstą nueisiu.

Ir žinote, 5 val. aš jau pas jį prie slenksčio. Kaip tik beiseinas ir jis. Tuojau suvirštame į forduką, ir aida!

Pakeliui jis man pasakė, kad jau suka iš kelio.

—Kur? — klausiu.

Atrodo, jau būsime atvažiavę. Čia kur nors turėtų būti, — aiškina prietelis.

Pakeliui galvą, apsidairau. Kairėje triobėsiai lyg matyti: mat, prieš 11 metų čia mano lankytasi, bet dešinėje — ne. Toks, žinote, ilgas namas, visas pusmylis. O langų, langų — devynios galybės. Vienas net atdaras, o prie jo buini moteris besėdinti. Sakau, aš bėgsiu paklausti, ir su tais žodžiais išneriu iš mašinos. O kad pašnekesys sklandžiau eitų, perbraukiu liežuviu lūpas ir dar iš tolo pradedu:

—Excuse me, Lady, I would like to ask You...

O ji nė nekrustelėjusi: —Ar jau lietuviškai nemoki?

Mane, žinote, kaip šaltu vandeniu!

—Moku, sakau, kur čia nemokėsi.

—Tai ko pradėdi angliškai? — vėl klausia.

Sakau, kad aš maniau, jog čia kokie airišiai... O ji: —Pas Roženą važiuoji ir kažin ką manai!

Brolėliai jūs mano, — ne tik ausys, bet ir papėdės man nukaito. Tokios sarmatos kaip gyvas neturėjau. Kad dar būtų kokie žemaičiai ar kapsai, tai tuščia jų, o dabar dūškai. Nėra kur akių pakelti. Juk aš ligi šiol visada ir visur tik dūkiškai.

Tai pati gražiausia ūtarka visam pasauliui. O dabar taip tu man susivelk ir dar prieš kaimynus, beveik gimines. Juk jūs žinote, kad jis iš Purvėnų, ji iš Vydenių, o mano tėviškė vidury. Važiuoji iš Varėnos į Eišiškes, Vydeniai po kairę, Purvėnai po dešinę. Važiuoji iš Eišiškių į Varėną. Purvėnai po kairę, Vydeniai po dešinę, o mano tėviškė kaip vidury, taip vidury. Tartum tiltelis: kurin galan važiuok, vis per jį. Tai va, prieš kokius kaimynus dabar kaitink akis. Na, sakykit, ar tai ne ledoko darbas? Aišku jo. Kieno gi kito...

Stagrus.

MŪSŲ ATSTOVO ANGLIJOJE NAUJAS ADRESAS

J. Venskunas
1 Stewart Street,
Mossend, Bellshill
Lanarkshire, Scotland.

COSMOS TRAVEL BUREAU
Skelbia

1961 m. EKSORSIJĄ
I LIETUVĄ

apžiūrėti miestus —
Aplankyti gimines

Specialinės grupinės kelionės
ruošiamos lėktuvais ar laivais

Vietų skaičius ribotas
REIKIA Rezervuoti iš ANKSTO

Mes taip pat padedam atkeliauti jūsų giminiams iš USSR

SMULKESNIŲ ir PILNESNIŲ
INFORMACIJŲ

rašykite ar skambinkite
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 West 45th Street
New York 36, N. Y.

Tel. Circle 5-7711

SENIAUSIAS IR LABIAUSIAS
PATIKIMAS kelionių biuras

MES NESĖME LAISVĘ

Hamiltono bendrovė Rūta dailiai atspausdino PETRO K. PLESKEVICIAUS atsiminimus MES NESĖME LAISVĘ. Knyga gražiai išleista, turi 139 puslapius. Joje aprašyta Pirmo Pasaulinio Karo pradžia 1914-1915 mm., lietuvių gyvenimas po rusų caru, vokiečių okupacija ir LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES paskelbimas, savanorių gyvenimas, mūšiai karo lauke su Lietuvos priešais — bolševikais, lenkais ir bermontininkais. Įdėtas svarbesnių mūsų vietų žemėlapis ir autoriaus nuotrauka.

Knyg išleido pats autorius, Lietuvos kariuomenės savanoris — kūrėjas ir laisvės kovų invalidas. Knyga įdomi, tinka visiems kaip seniams taip ir jauniems. Užsisakę šią knygą paremsite netekusį sveikatos Lietuvos karo invalidą. Knygą užsisakyti:

P. PLESKEVICIUS, 193 East Ave., No. Hamilton, Ont., Canada

Pastaba: Už \$2.00 autorius atsiųs tą knygą ir pridės Michalados pranašystes.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia lietuvių bendram lietuviškam darbui, audėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia kovą dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA iki \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateitį.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

ŽALGIRIO MŪSIS

Neturintieji laiko storų knygų apie tą Lietuvos istorijos svarbų įvykį skaityti šioj knygelėj ras tą, ką kiekvienas turėtų žinoti.

"Keleivis" išleido istorijos daktarės Vandos Sruogienės parašytą 24 pusl. knygelę "Žalgirio mūšis".

Knygelės kaina 50 centų.

DĖMESIO LIETUVIAMS LAIKAS PRISIARTINO

Antras Sventraščio Studijavimų tomas, 358 puslapių. Knyga, kurioje aiškinama Biblijos pranašystės liečiančios mūsų laikus. Vienas skyrius ypatingai aiškina mūsų Viešpaties Jėzaus antrąjį Atėjimą; kitame skyriuje smulkmeniškai aiškinama apie Biblijos Antikristą. Kas jis yra, kur jis yra, kokie jo darbai, ir t. p. Knyga apdaryta tvirtais drobės apdais. Kaina \$1. Užsakymus siųskite šiuo adresu:

L. B. S. A.
212 E. 3rd Street
Spring Valley, Ill.

KUR ATOSTOGAUTI?

LUSIAI ir VEITAI nuoširdžiai kviečia atvykti į gražųjį CAPE COD ir atostogas praleisti jų puošnioje.

MESKOS VILOJE

ar jaukiame MESKIUKO vasarnamyje. Šeiminiškai užtikrina * gražią ir ramią aplinką * erdvius, patogius ir jaukius kambarius * Gerą ir sveiką iki soties maistą * Malonų patarnavimą * Pavakarių su programėmis vaikams ir k.

Piažai prie Golfo srovės sildomo Atlanto MONUMENT BEACH, pasiekiamas per 5 minutes pėsčiomis; SILVER BEACH, gražiausias Cape Cod per 10 minučių automobilio. Vasarotojus be automobilio nuveža ir parveža savininkai. Sezono pradžia birželio 17 d. S. M. LUSYS

C/o Villa "MESKA"
42 Beach St.,
Monument Beach
Cape Cod, Mass.

Siųskite dovanų siuntinius giminiams ir Lietuvą, kvieskite gimines iš Lietuvos nuolatiniams apsigyvenimui ar vizitui Amerikoje, važiuokite aplankyti gimines Lietuvoje per

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
174 Millbury Street
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

MES ATLIEKAME...

VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

• Biznio kortelių

• Spausdintų vokų

• Laiškams antgalvių

• Programų ar plakatų

• Bet kokias pramogai bileto

• Draugijoms įstatų ar blankų

"Keleivio" spaustuovė padarys Tamstoms viską ir prisiųs. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Vietinės žinios

Lankėsi "Lietuvių Dienų" leidėjas

Rugpjūčio 10 d. Bostone lankėsi Los Angeles leidžia-
mą "Lietuvių Dienų" žurnalo
leidėjas ir veiklus Los
Angeles lietuvių visuomeni-
ninkas Antanas Skirius su
savo žmona Brone, dukra
Rūta ir dviem sūnumis.

Jie jau buvo buvę Wash-
ington, New York, Cape
Cod'e, o aplankę Bostoną iš-
vyko į Worcesterį, iš ten pa-
sukę į Buffalo, pasidairys
Kanadoj, dar kiek ilgiau
stabilėlis Chicagoj, kur abu
yra seniau gyvenę, ir tada
pasileis į Pacifiko pakrantę.

Būdamas Bostone A. Ski-
rius užsuko ir į Keleivio
redakciją ir čia pasikalbėjo
su jos nariais.

Sveikino iš Austrijos

Mūsų korespondentas v.
Berlyne V. Zarsteklis at-
suntė šitoki sveikinimą:

"Ilgą tylą, mieli redakto-
riai ir skaitytojai, drįstu nu-
traukti visienus siunčiamu
sveikinimu iš žavingų Aus-
trijos Alpių."

Linkime jam malonaus
poilsio ir tikime, kad jis po
ilgos tylos nebus šykštus
Keleivio skaitytojams.

Jam geriau Kalifornijoje

Keleivio skaitytojas Povilas
Atko, nuolat gyvenantis
Kalifornijoje, rašo iš Arizo-
nos sostinės Phoenix, kad
liepos pradžioje buvęs Chi-
cagoje, Floridoje—St. Pe-
tersburge, Tampoje, Miami,
rugiūčio pradžioje Phoen-
ix'e, Arizonoje, čia tempe-
ratūra siekusi virš 100 laips-
nių, bet oras sausas, leng-
vas. Ir vis dėlto jis laisvą
baigia: "Aš balsuoju už Ka-
lifornijos klimatą."

A. a. Stasio Vaitkevičiaus dvejų metų mirties sukaktis

Jau suėjo dveji metai, kai
negailestinga mirtis atskyrė
iš mūsų tarpo mylimą vyrą
ir tėvą, kurio netekome 1959
m. rugpjūčio mėn. 21 dieną.
Nors laikas bėga, bet jo nie-
kad negalėsime užmiršti.

Už jo sielą užprašytos šv.
misios rugpjūčio mėn. 21 d.
7 val. ryto šv. Petro lietuvių
parapijos bažnyčioje.

Maloniai kviečiame visus
gimines, draugus ir pažista-
mus dalyvauti šiose pamal-
dose ir kartu su mumis pa-
simelsti už a. a. Stasio sielą.

Nuliūdę: žmona ir sūnūs

Svečiai iš Arizonos

Praeitą savaitę Bostone
lankėsi Phoenix'e, Arizonoj,
gyvenantieji Ona ir Izido-
rius Raudoniai su šeima. Jie
buvo apsiėję pas savo tėtį
Eleną ir Andrių Balčiū-
nus. Per 4 dienas Bostone
jie aplankė savo gimines ir
pažistamus, kurių čia turi
daug, nes jie čia ilgai yra
gyvenę.

Rugpjūčio 9 d. jie, dar
užsukę į Foxboro, išvyko į
savo nuolatinę gyvenamąją
vietą. Juos gražiai išleido
Balčiūnai, Yvaskos, Miliaus-
kas ir Andriulioniai.

Būdamas Bostone I. Raud-
onis atnaujino ir Keleivio
prenumeratą.

Turime "Naujų Dainų"

Kinderio Muzikos studija
išleido gaidas fortepionui
ir dviem balsam "Naujos
Dainos." Kaina 50 centų.
Greitu laiku iš spaudos išeis
"Mūsų Lietuvaite" trim bal-
sam ir "Vasaros Naktį"—
duetas.

Gaidas galima gauti "Ke-
leivio" raštinėj, ir pas K.
Kinderį, 911 E. Broadway,
So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ
KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sekmadieniais 8-9 val. ryte
AM Bangomis 1190 kilociklų
FM Bangomis 105.7 megaciklų
IS WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VISCINIS

47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS.

Tel. JUNiper 6-7209

Trans-Atlantic Travel Service

Bilietai lėktuvais ir laivais, parūpina viešbučių užsaky-
mus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumen-
tus į visas valstybes.

Tose Pačiose Patalpose

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA
NAUJOJOJ ANGLIJOJ

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

390 West Broadway, So. BOSTON 27, Mass., Tel. AN 8-8764
Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS
kitas Rusijos valdomas sritis.

Iš naujų rūbų, avalynės, medžiagų, maisto, ir kitko. Visas išlaidas
ir SSFR muitą apmoka siuntėjas.
MEDŽIAGAS, ODAS IR KT. GALIMA PIRKTI SAVIKAINA
MUSŲ ĮSTAIGOJE. PRASYKITE MUSŲ KATALOGŲ!
Iš toliau siunskite siuntinius mūsų viršūn nurodytu adresu. Įdėkite daiktų
sąrašą ir aiškų siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perkavę,
pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.

Atsiųsti paštui siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku.
Dabar galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiamieji daiktai tel.
pa dėžėje, kurios dydis yra 15 x 15 x 12 colių. Oro paštui galima siųsti iki
22 svarų siuntinius.

ĮSTAIGA LIETUVISKĄ KREIPKITES LIETUVISKAI
Visi siuntėjai įsitikino, kad mūsų įstaiga greičiausiai patar-
nauja ir persiunčia siuntinius. SIUNTINIAI APDRAUSTI.
Siunčiame su INTURISTO išlojimais.

Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo
9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 ryto iki 2 val. po pietų.
VEDEJAS: JONAS ADOMONIS

Vytėnio Vasyliūno koncertas

Smuikirinko Iz. Vasyliū-
no sūnus Vytėnis duoda ne-
įprastą vargonų koncertą.
Vytėnis yra gimęs Lietuvoje,
muzikos prisiklausęs nuo
lopčio, pats pradėjęs gro-
ti lūpine armonika būdamas
7 metų, rimtai muziką pra-
dėjo studijuoti Kolumbijoje,
Pietų Amerikoje. Šiuo metu
Vytėnis yra Harvardo uni-
versiteto studentas, kuris,
šalia pagrindo — fizikos,
gauna ten pat teoretinį mu-
zikos išsilavinimą, o vargo-
nus tobulina pas žymųjį
Naujosios Anglijos konser-
vatorijos profesorių Donald
Willinger. Vytėnis jau gro-
ja vargonais septynerius
metus, turi didelį repertua-
rą, valdo vargonus meistris-
kai. Savo rečitalio progra-
mon pasirinko vien tik J. S.
Bacho kūrinys, kurių atliks
Passacaglia ir Fuga G. moll.
"Is dangaus ant žemės as-
teinu"—penkių kanoniš-
kos variacijos, Sonata Nr. 2,
ir Preludas ir Es dur.

Koncertas įvyks specia-
lioje vargonams koncerti-
nėje salėje—Methuen Me-
morial Music Hall, kuri yra
prie 28 kelio, 202 Broad-
way, Methuen, Mass.

Koncerto pradžia—8 val.
30 min., šeštadienį, rugpjū-
čio 19 d.

Bostono lietuvių visuome-
nė pasižymi savo kultūrinį
vertybių pamėgimu, todėl
manoma, kad Bostone ir jo
aplinkėje gyvenę lietuviai
parodys susidomėjimo jau-
nojo vargonininko pastan-
gomis ir į koncertą gausiai
atsilankys.

Makaitis grįžo iš Dayton, O.

So. Bostono Lietuvių Pi-
liečių Draugijos jaunuolis
šachmatininkas Algis Ma-
kaitis, 16 metų, gerai pasiro-
dė Amerikos jaunių pirmė-
nybėse, Dayton, Ohio. Jis
laimėjo prieš 4 oponentus,
trims jis pralose ir su dviem
jis baigė lygiom, pelnyda-
mas 5 taškus iš 9 galimų.

Laimėjo pr. metų čempionas
Ault iš New Yorko ir B. Zu-
ckerman, šių metų N. Yorko
jaunių nugalėtojas. Jiedu
padarė po 7 taškus. 6 taš-
kus pelnijo kitas lietuvis
Viktoras Palčiauskas iš Chi-
cagos, 20 metų, jis baigė
septintuoju iš viso dalyva-
vusių 66 jaunuolių.

Taigi, Palčiauskas ir Ma-
kaitis gerai pasirodė Ame-
rikos jaunių pirmenybėse,
tik gaila, kad neatsiranda
daugiau lietuvių jaunuolių,
galinčių varžytis visos Ame-
rikos pirmenybėse.

B. Kontrim vėl paskirtas

Mūsų kaimynas Bronis
Kontrim jau nuo 1919 m. ei-
na teismo antstolio ir "jus-
tice of the peace" pareigas.
Tos pareigos jam iki šiol bu-
vo pratęsimos kas 7 me-
tai. Pereitą savaitę guber-
natorius Volpe jas pratęsė
dar 7 metams.

Buvo gausus piknikas

Valentinos ir Stepono
Minkų radijo rugpjūčio 13
d. gegužinė sutraukė labai
didelį būrį žmonių. Jos me-
ninę programą atliko arių
tautinių šokių šokėjai ir
Onos Ivaskienės vadovauja-
mas sambūris.

Naujosios Anglijos gra-
žuole šiemet išrinkta Karoli-
na Grigaitė iš Brocktono.

P. K. Vaičiūnas sveiksta

Senas "Keleivio" skaity-
tojas ir žinomas veikėjas P.
K. Vaičiūnas (Wychunas)
iš Brockton, Mass., buvo su-
tikai susirgęs gegužės 24 d.
Du mėnesiai jis išgulėjo lo-
voje, bet dabar jaučiasi ge-
riau, gali pavaikscioti ir pa-
sėdėti sauleje.

Šiuo metu P. K. Wychu-
nas ilsisi ir gydomi savo va-
sarvietė Indian Heights,
Buzzards Bay. Linkime jam
greitai visai sustiprėti.

Pradėsime švarintis

Amerikos miestai pasižy-
mi nešvara. Toks yra ir Bos-
tonas. Švaresnio Bostono
Komitetas (tai privati visuo-
meninė organizacija) para-
gino miesto majorą išleisti
įsakymą, kuris įpareigotų
namų savininkus laikyti šva-
rinis šaligatvius. Nusikaltu-
siai turėtų būti baudžiami
\$20-\$50.

Tas pats komitetas pasiū-
lys išleisti visai valstijai
privalomą įstatymą, kuris
įpareigotų visus automobi-
lių savininkus prie automobi-
lio turėti šiukšlės mesti
dėžę.

Gubernatorius sako, kad
apklausinėjimas buvo juo-
kingas, kad nevisa turima
kaltinamoji medžiaga buvo

Vis tai sveikintini suma-
nymai. Reikia linkėti, kad
reikalingi patvarkymai bū-
tų išleisti ir, kas labai svar-
bi, kad būtų vykdomi ir nu-
sikalstusieji greitai ir grie-
tai baudžiami.

Daugumas žmonių ir Bos-
tone yra tvarkingi, bet kai
niekas netvarkingų nesu-
draudžia, tai ir tvarkingas
sugenda.

Iš didelio debesies— mažas lietus

Jau kelintą mėnesį laik-
asčiai raso apie Vandens
Kelio Įstaigos viršininką
Rodolphe G. Bessette. Sei-
melio rarys Perry kėlė įvai-
rius tarnybinius nusikalti-
mus ir reikalavo jį pašalinti
iš vietos ir teisman patrauk-
ti.

Jo viršininkas, Viešųjų
Darybų Įstaigos vedėjas Ri-
ciardi vis dėsė ir tik guber-
natoriui reikalaujant pasky-
rė viešą apklausinėjimą ir
po jo suspendavo Bessette
vieną mėnesį be algos. Vadi-
nasi, po mėnesio jis vėl grįš
į savo pareigas.

Gubernatorius sako, kad
apklausinėjimas buvo juo-
kingas, kad nevisa turima
kaltinamoji medžiaga buvo

patiekta, kad jis nubaustas
tik už tai, kad nepajėgė su-
laikyti daryti tą, ką buvo
leidęs daryti.

Bessette bylą veda ir gen.
prokuroras McCormack, ku-
ris žada ją baigti ne anks-
čiau kaip šį rudenį.

Minkų radijo naujas laikas

Nuo šio sekmadienio jų
radijo programa bus girdi-
ma iš tos pačios stoties
WLYN 1360 kilociklų nuo
1 iki 1:30 val. popiet.

Kambarys Nuomai

Erdvus, šviesus, apšildomas
kambarys So. Bostone, 328 E St.
Kreiptis į Lithuanian Furni-
ture Co. (366 Broadway, So.
Boston).

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dova-
ną savo pažįstamam ar
draugui, tai atsiminkite,
kad geriausia dovana bus
šios knygos:

Stepono Kairio "Lietuva
budo", kaina \$5.50

Kipro Bielinio "Dieno-
jant", kaina \$6.00.

Kipro Bielinio "Penktieji
metai", kaina \$6.00.

Jas galite gauti ir Kele-
vio administracijoje:

636 Broadwav.
So. Boston 27, Mass.

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder
925 E. Fourth St.,
So. Boston

Atlieka visus pataisymo, remon-
to ir projektavimo darbus iš lau-
ko ir viduje, gyvenamųjų namų ir
bizno pastatų, pagal Jūsų reika-
lavimą. Suteikiame visadas iki 9 va-
landų vakaro.

Telefonas AN 8-3630

GR 9-1805 ir AN 8-9304

Dengiame Stogus

Ir Taisome Juos

ZVYRU ir SMALA TAISOM
Taisome, singeliuojame, den-
giame aliuminijum ir dažo-
me iš lauko sienas.

Free Estimates
SAUKTI PO 5 VAL. VAKARO
Du broliai lietuviai
Charles ir Peter Kislauskai
Garantuojame gerą darbą

Apsidrausk

NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, viso-
kių kitokių ligų ir nuo nelai-
mių (ugnis, audra ir kt.) ...
Visais insurance reikalais
kreiptis:

BRONIS KONTRIM

Justice of the Peace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje.
Lipdau popierius ir taisau
viską, ką pataisyti reikia.
Naudoju tik geriausią
medžiagą.

JONAS STARINSKAS

220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay

LIETUVIS

Plumbing—Heating—Gas—Oil
Į Gazo šilumą permainyti \$275
Telefonas: CO 5-5839

12 MT. VERNON STREET
DORCHESTER 25, MASS.

TURIME LIETUVOS ISTORIJA

Dar turime dr. V. Sruo-
gienės Lietuvos istorijos ke-
lis egzempliorius. Tai di-
džiausia ir visiems supran-
tamai parašyta knyga, 947
psl. kaina \$12. Kainą pakė-
lė leidėjai.

Bay View Realty Co

1672 DORCHESTER AVE.
DORCHESTER 22, MASS.
Tel.: AV 8-4144

Antanas JUKNEVIČIUS

Bronius MIKONIS

Real Estate Brokeriai
Namu, farmų ir biznų pardavi-
mas, paskolų iširpinimas, visokia
apdrauda (insurance) namų, baldų
bei automobilių, nuostolių iš-
teskiojimas gaisrai ar kitai nelai-
mei istikus.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo
Programa Naujojo Anglijos
iš stoties WLYN, 1360 ki-
lociklų, veikia sekmadie-
niais nuo 1 iki 1:30 val. die-
nų. Perduodama: Vėliausių
pasaulinių žinių santrauka
ir komentarai, muzika, dai-
nos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į
Baltic Florists gėlių ir dova-
nų krautuvę, 502 E. Broad-
way, So. Bostone. Telefo-
nas AN 8-0489. Ten gauna-
mas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2—4 ir 6—8
Sekmadieniais ir šventadieniais
pagal susitarimą
495 Columbia Road
Arti Upham's Corner
Dorchester, Mass.

Tel. AN 8-2712 arba BI 4-9013

Dr. J. C. Seymour

(LANDZIUS)

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėliausios konstrukcijos
X-RAY aparatą
pritaiko akinius
VALANDOS: nuo 2—4, nuo 7—8
534 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-2805

Dr. J. L. Pasakarnis

Dr. Amelia E. Rodd

OPTOMETRISTAI

VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 6 vakaro
Treciadieniais ofisas uždarytas
447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
Office Tel. AN 8-0948

Kelvirts & Co.

—JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai
Papušalai
Elektron Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžius,
žiedus, papušalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel. AN 8-4649

Flood Squire

Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai
Popierios Siemonis
Stiklas Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie geležies daiktai